OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA I PODATAKA BANKE

za 2025. godinu

Beograd, maj 2026

1 POSLOVNO IME I SEDIŠTE BANKE 4
2 STRATEGIJA I POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA 5
2.1 Strategija upravljanja rizicima 5
Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma 7
Rizik informaciono-komunikacionog sistema 8
Dugoročni ciljevi za upravljanje lošom aktivom: 9
Osnovna načela upravljanja lošom aktivom banke: 11
Osnovna načela upravljanja kreditnim rizikom: 12
Osnovna načela upravljanja kamatnim rizikom: 13
Osnovna načela upravljanja deviznim i tržišnim rizicima: 13
2.2 Organizaciona struktura funkcije upravljanja rizicima 14
Upravni odbor (između ostalog u domenu upravljanja rizicima): 14
Izvršni odbor (izmedju ostalog): 15
2.3 Politika upravljanja rizicima 16
Osnovni učesnici u upravljanju kreditnim rizicima i učesnici kreditnog procesa su: 17
Limiti rizika zemlje: 20
Limiti delatnosti: 20
Limiti izloženosti po regionima: 20
2.3.2 Politika upravljanja rizikom likvidnosti 20
Učesnici u upravljanju rizikom likvidnosti: 21
2.3.3 Politika upravljanja tržišnim rizicima 22
2.3.4 Politika upravljanja kamatnim rizikom i rizikom opcionalnosti 23
Organizacioni delovi koji učestvuju u procesu upravljanja kamatnim rizikom su: 23
2.3.5 Politika upravljanja operativnim rizicima 24
2.3.6 Upravljanje kreditno-deviznim rizikom 26
2.3.7 Ostali rizici 27
Oragnizacioni delovi Banke koji učestvuju u upravljanju rizikom zemlje porekla dužnikasu: 27
3. KAPITAL BANKE 28

5. PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA BANKE (ICAAP) 29
Utvrđivanje materijalno značajnih rizika 29
IZRAČUNAVANJE INTERNIH KAPITALNIH ZAHTEVA ZA POJEDINAČNE RIZIKE 30
5.1 Metodologija izračunavanja internog kapitalnog zahteva za kreditni rizik 30
5.2 Rezidualni rizik 30
5.3 Metodologija izračuvanja internog kapitalnog zahteva za CVA rizik 30
5.5 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za rizik koncentracije 31
5.6 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za kreditno – devizni rizik 31
(rizik od izloženosti u dinarima sa valutnom klauzulom i u stranoj valuti) 31
5.7 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za devizni rizik 31
5.8 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za kamatni rizik 32
5.9 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za operativni rizik 33
5.10 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za strateški rizik 33
5.11 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za rizik zemlje 33
5.12 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za pravni rizik 34
5.13 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za ostale materijalno značajne rizike 34
7 IZLOZENOSTI BANKE RIZICIMA I PRISTUPI ZA MERENJE, ODNOSNOPROCENU RIZIKA 34
7.1 Kreditni rizik i smanjenje vrednosti potraživanja 34
Obračun ispravki vrednosti bilansne aktive i vanbilansnih stavki 36
7.2 Tehnike ublažavanja kreditnog rizika 49
Opis osnovnih vrsta instrumenata kreditne zaštite 49
Podaci o koncentraciji tržišnog ili kreditnog rizika u okviru primenjenih tehnikaublažavanja 50
7.4 Tržišni rizici 51
7.5 Operativni rizik 51
7.6 Kamatni rizik u bankarskoj knjizi 51
7.7 Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija 53
7.8 Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi 53
8 POKAZATELJ LEVERIDŽA 53
9 POKAZATELJ POKRIĆA LIKVIDNOM AKTIVOM I POKAZATELJ NETO STABILNIH 53
IZVORA FUNANSIRANJA 53

U skladu sa *Odlukom o objavljivanju podataka i informacija Banke*, Narodne banke Srbije, **API Bank a.d. Beograd** javno objavljuje kvantitativne informacije i podatke o kapitalu Banke, kapitalnim zahtevima, tehnikama ublažavanja kreditnog rizika i pokazatelju leveridža sa stanjem na dan 31.12.2025. godine i Prilog. Izveštaj zajednosa relevantnim prilogom, objavljuje se na internet domenu Banke (www.apibank.rs).

1 POSLOVNO IME I SEDIŠTE BANKE

Naziv i sedište kreditne institucije	**API Bank a.d. Beograd** Bulevar Vojvode Bojovića 6-8, Beograd
Vremenski period izveštavanja	01.01.2025.-31.12.2025.
Datum odobrenja izveštaja odstrane Izvršnog odbora	28.05.2026.
Dokument pripremio	Sektor upravljanja rizicima
Prilozi	Obrasci PI-KAP, PI-FIKAP, PI-UPK, PI-AKB, PI-GR, PI-KZS
Napomena	Podaci u tabelama su u hiljadama dinara

2 STRATEGIJA I POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA

2.1 Strategija upravljanja rizicima

Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima, koji omogućava da se upravljanja svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena po osnovu svih poslovnih aktivnosti, koji je srazmeran prirodi, obimu i složenošću poslovanja Banke. Uspostavljeni sistem upravljanja rizicima obezbeđuje da rizični profil bude u skladu sa utvrđenom sklonošću ka rizicima, odnosno rizičnom profilu Banke, i poslovnom politikom i strategijom Banke.

Opšti cilj upravljanja rizicima u poslovanju Banke je optimizacija odnosa rizika i prinosa, odnosno ostvarenje projektovanog prinosa na kapital pri prihvaćenom stepenu rizika. Banka kontinuirano i profesionalno identifikuje, meri i procenjuje rizike kojima je izložena u svom poslovanju i upravlja tim rizicima.

Sistem upravljanja rizicima Banke obuhvata:

- Strategiju i politiku za upravljanje rizicima, kao i procedure za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika i za upravljanje rizicima;
- Odgovarajuću unutrašnju organizaciju, odnosno organizacionu strukturu banke;
- Efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- Adekvatan sistem unutrašnjih kontrola;
- Odgovarajući informacioni sistem;

Strategija upravljanja rizicima kao jedinstven dokument za sve materijalno značajne rizike kojima je Banka izložena, bila je predmet revidiranja u toku izveštajne godine. Najznačajnija izmena se odnosi na uskladjivanje pregleda apetita rizika sa Izmenama Odluke o adekvatnosti kapitala, tačka 13 i 13a i usklađivanje definicija rizika sa izmenama Odluke o upravljanju rizicima. Apetiti rizika se prate kroz mesečne i kvartalne izveštaje i o ovim rezultatima se izveštava Rukovodstvo Banke.

Sistem upravljanja rizicima na nivou Banke definisan je sledećim aktima:

- Politika upravljanja rizicima;
- Strategija upravljanja rizicima;
- Strategija i Plan upravljanja kapitalom;
- Procedure i Metodologije za upravljanja pojedinačnim rizicima;

Strategijom upravljanja rizicima se uređuje jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima Banke kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju i usklađena je sa Poslovnom politikom i Strategijom Banke i drugim relevantnim strateškim dokumentima Banke.

Za primenu Strategije upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi Banke i organizacioni delovi koji sprovode i učestvuju u sistemu upravljanja rizicima.

Banka je Strategijom upravljanja rizicima obuhvatila sledeće:

- Pregled i definicije svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena;

- Dugoročne ciljeve u vezi sa rizičnim profilom Banke, kao i sklonost ka rizicima određenu u skladu sa tim ciljevima;
- Osnovna načela preuzimanja rizika i upravljanja rizicima;
- Osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala banke;
- Apetite za rizik sa graničnim vrednostima – najviši prihvatljivi nivo rizika.

Banka je identifikovala i definisala rizike kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju:

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih
- izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja),
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti);

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema banci. Banka upravlja kreditnim rizikom na nivou pojedinačnih plasmana i na nivou celokupnog kreditnog portfolija. Radi preuzimanja kreditnog rizika i upravljanja tim rizikom banka uspostavlja odgovarajući kreditni proces, koji obuhvata proces odobravanja plasmana i proces upravljanja ovim rizikom.

Rizik od izloženosti u dinarima sa valutnom klauzulom i u stranoj valuti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizvršenja obaveze dužnika u ugovorenim rokovima, koji nastaju usled negativnog uticaja promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika.

Kreditni rizik indukovan kamatnim rizikom je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizvršenja obaveze dužnika u ugovorenim rokovima, koji nastaju usled negativnog uticaja promene kamatnih stopa na finansijsko stanje dužnika.

Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti (CVA rizik) je rizik nastanka gubitka koji proizilaze iz promene iznosa CVA usled promene kreditne marže druge ugovorne strane zbog promene njene kreditne sposobnosti.

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.
Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti;
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i sl.;
- instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa. Kamatni rizik uključuje i rizik opcionalnosti.

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po

osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti i po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik – u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Rezidualni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je banka izložena;

Rizik smanjenja vrednosti potraživanja (dilution risk) jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku;

Rizik izmirenja/isporuke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/isporuke (due delivery date);

Rizik druge ugovorne strane (counterparty credit risk) jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji;

Strateški rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja banke na te promene;

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemimau banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja.
Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Pravni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu sudskih ili vansudskih postupaka u vezi s poslovanjem banke (obligacioni odnosi, radniodnosi i sl).

Rizik usklađenosti poslovanja banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugim procedurama, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik**;**

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma

Način identifikovanja, merenja i procene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanja tim rizikom definiše se posebnim intrenim aktima, a posebno u delu uslova i procesa imenovanja

lica zaduženih isključivo za izvršavanje obaveza propisanih relevantnim zakonom, podnošenje izveštaja Izvršnom odboru Banke, iniciranje i predlaganje odgovarajućih mera za unapređenje sistema upravljanjem rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma,obavezu svih organizacionih jedinica u Banci da obezbede pomoć i podršku pri vršenju ovih poslova, proces izrade analize rizika, postupke i mehanizme za otkrivanje sumnjivih transakcija i/ili klijenata i postupke za dostavljanje informacija, podataka i dokumentacije nadležnom organu, vođenje evidencija o klijentima, poslovnim odnosima i transakcijama,zaštitu i čuvanje podataka iz tih evidencija, zaštitu od neovlašćenog odavanja podataka i dr Banka je za potrebe identifikovanja, merenja i procene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma, izradila analizu rizika za svaku grupu ili vrstu klijenta, poslovnog odnosa, usluge koju pruža, odnosno transakcije. Pri proceni izloženosti riziku od pranja novca i finansiranja terorizma naročito uzme u obzir složenost organizacione strukture banke, broj zaposlenih neposredno zaduženih za obavljanje poslova u vezi sa sprečavanjem pranja novaca i finasiranja terorizma u odnosu na ukupan broj zaposlenih, broj zaposlenih koji su u neposrednom kontaktu s klijentima, način organizacije poslova i odgovornosti, kao i dinamiku zapošljavanja novih kadrova i kvalitet obuke. Banka je obezbedila da proces identifikovanja, merenja i procene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma obuhvati najmanje sledeće aktivnosti:

- Način identifikovanja, merenja i procene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanja tim rizikom koje definiše se posebnim internim aktima;
- izradi analizu rizika za svaku grupu ili vrstu klijenta, poslovnog odnosa, usluge koju pruža, odnosno transakcije;
- propiše uslove za proces imenovanja lica zaduženih isključivo za izvršavanje obaveza propisanih relevantnim zakonom;
- obezbedi podnošenje izveštaja Izvršnom odboru Banke kao i iniciranje i predlaganje odgovarajućih mera za unapređenje sistema upravljanjem rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma,
- propiše obavezu svih organizacionih jedinica u Banci da obezbede pomoć i podršku pri vršenju ovih poslova, proces izrade analize rizika, postupke i mehanizme za otkrivanje sumnjivih transakcija i/ili klijenata ;
- postupke za dostavljanje informacija, podataka i dokumentacije nadležnom organu,
- način vođenja evidencija o klijentima, poslovnim odnosima i transakcijama,
- zaštitu i čuvanje podataka iz evidencija koje vodi kao i zaštitu od neovlašćenog odavanja podataka.

Rizik informaciono-komunikacionog sistema

Mogućnost nastanka negativnih efekata na: finansijski rezultat i kapital, ostvarivanje poslovnih ciljeva, poslovanje u skladu sa propisima i reputaciju banke usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili druge slabosti u tom sistemu koja negativno utiče na funkcionalnost ili bezbednost tog sistema, odnosno ugrožava kontinuitet poslovanja banke. IT rizik je sastavni deo operativnih rizika.

Rizik zemlje

Rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je banka izložena, odnosno rizik mogućnosti negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja banke usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi;
- Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih dražava u određenoj valuti koja je utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porekla.

Dugoročni ciljevi i sklonosti ka rizicima

Dugoročni ciljevi za upravljanje rizicima Banke su:

- razvoj aktivnosti u skladu sa poslovnom strategijom i mogućnostima razvoja tržišta radi postizanja konkurentske prednosti;
- opredeljenje za rad sa mikro, malim i srednjim preduzećima, uz manje izloženosti, čija će pokrivenost utrživim sredstvima obezbeđenja minimizirati ispravku vrednosti i rizičnu aktivu;
- opredeljenje za rad sa fizičkim licima (primena odgovarajućeg skoring modela u cilju preciznije selekcije klijenata), čije su izloženosti po pravilu niže i omogućavaju veću diversifikovanost portfolija;
- opredeljenje za rad sa vanbilansnim izloženostima (činidbene garancije), što će imati posledica po manje obračunatu ispravku vrednosti i manju rizičnu aktivu;
- nadograđivanje sistema unutrašnjih kontrola, procesa i procedura;
- kontinuirani razvoj informacionog sistema Banke i njegova pouzdanost;
- izbegavanje ili smanjenje rizika u cilju održavanja poslovanja unutar prihvatljivog nivoa rizika;
- minimiziranje negativnih efekata na kapital banke;
- održavanje neophodnog nivoa adekvatnosti kapitala;
- diversifikacija rizika kojima je banka izložena u poslovnim aktivnostima;
- održavanje rezervi likvidnosti i novčanih tokova koji moraju garantovati blagovremeno izvršavanje obaveza;
- struktura aktive i pasive treba da obezbede efikasno korišćenje resursa banke;
- banka mora izbeći povećanu koncentraciju po dužnicima (grupama povezanih lica), industrijama, regijama i zemljama;
- održavanje dobre reputacije i kreditnog rejtinga banke

Dugoročni ciljevi za upravljanje lošom aktivom:

- Održavanje nivoa loše aktive na prosečnom nivou za bankarski sektor;
- Održavanje nivoa pokrivenosti loše aktive i problematičnih kredita rezervama na prosečnom nivou za bankarski sektor;

Izloženost kreditnom riziku i indikatori loše aktive– ograničavanje očekivanih i neočekivanih gubitaka po vrstama rizika na nivou koji obezbeđuje kontinuitet u poslovanju banke:

Pokazatelj NPL-a za pravna i fizička lica, i ukupan nivo NPL-a
Pokrivenost ukupnog NPL-a ispravkama vrednosti
Učešće loše aktive (problematičnih potraživanja) u ukupnim potraživanjima
Izloženost po osnovu rizika koncentracije – Maksimalna vrednost velikih izloženosti; Herfindalov indeks za industrijske grane; Herfindahlov indeks za TOP 20 dužnika
Izloženost kreditnom riziku indukovan kamatnim rizikom – najviši prihvatljiv nivo učešća izloženosti u varijabilnoj kamatnoj stopi prema vrstama izloženosti
Izloženost u dinarima s valutnom klauzulom i u stranoj valuti - najviši prihvatljiv nivo učešća izloženosti banke u ukupnim izloženostima Banke i prema vrstama izloženosti
Izloženost po osnovu deviznog rizika – Otvorena neto devizna pozicija;
Izloženost po osnovu operativnog rizika – Neto gubitak po osnovu operativnog rizika za aktivne događaje, akumulirani stvarni gubitak;
Izloženost po osnovu kamatnog rizika – Standardizovani uticaj kamatnog šoka na ekonomsku vrednost kapitala;
Izloženost po osnovu rizika likvidnosti – Kumulativni gap scenario u periodu od 12 meseci; Pokazatelj likvidnosti i Uži pokazatelj; Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom i koncentracija depozita; Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja
Izloženost po osnovu rizika prekomernog stepena zaduženosti – Pokazatelj stepena zaduženosti
Rizik ulaganja – Ulaganja u nefinansijske subjekte, osnovna sredstva i investicione nekretnine
Pokazatelji adekvatnosti kapitala - Pokazatelj adekvatnosti kapitala; Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala; Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala i kapital Banke
Alokacija internog kapitala za pokriće internih kapitalnih zahteva i rezultata stres tesitranja – pokriće internih kapitalnih zahteva internim raspoloživim kapitalom i zaštitni sloj kapitala za rezultate stres testova.
Minimalni zahtev za kapitalom i podobnim obavezama - Pokazatelj minimalnog zahteva za kapitalom i podobnim obavezama

Relevantne vrednosti pokazatelja apetita rizika su:

- **Ciljna vrednost** (zelena zona) – optimalni nivo rizika koji je prihvaćen sa ciljem postizanja strateških ciljeva
- **Vrednost aktivacije / okidač (Activation value / Trigger)** (žuta zona) – prekoračenje takvog nivoa vodi do eskalacije procesa i razvoja mera za ublažavanje rizika;
- **Limit** (crvena zona) – kritična vrednost koja podrazumeva pretnju stabilnosti banke i zahteva hitne mere reagovanja.

Rizični profil i apetit rizika rizika banke je definisan na osnovu kapaciteta pokrića rizika.

Rizični profil Banke podrazumeva procenu banke o strukturi i nivou svih rizika kojima banka može biti izložena tokom poslovanja.

Proces upravljanja rizikom podrazumeva definisanje i registrovanje profila rizika, kao i održavanje profila rizika na nivou apetita rizika banke.

Apetit rizika podrazumeva preuzimanje rizika od strane banke u cilju ostvarenja svojih strategija i politika (struktura rizika), kao i utvrđivanje prihvatljivog nivoa navedenih rizika (tolerancija rizika).

Sklonost Banke ka rizicima predstavlja nivo rizika koji Banka namerava da preuzme radi ostvarivanja svojih strategija i politika, dok **tolerancija ka rizicima** predstavlja najviši prihvatljivi nivo rizika.

Osnovna načela preuzimanja rizika i upravljanja rizicima

Osnovna načela preuzimanja rizika:

- Utvrđivanje jasnih pravila za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika u okviru opšteg dokumenta Politike upravljanja rizicima u banci, sa pratećim procedurama/ metodologijama/ uputstvima za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika sa odgovarajućim ciljevima delovanja na nivou banke,
- Prikupljanje potpunih, pravovremenih i istinitih podataka važnih za upravljanje rizicima i obezbeđenje adekvatnih kapaciteta za čuvanje i obradu podataka,
- Načelo opreznosti prilikom preuzimanja rizika – podrazumeva da je odnos prema rizicima na nivou banke takav da, očekivani prinosi značajno nadmašuju gubitke koji mogu nastati preuzimanjem rizika,
- Donošenje poslovnih odluka na temelju kvalitativnih i kvantitativnih analiza sa osnovom primenjivih parametara rizika,
- Korišćenje većeg broja metoda za identifikaciju i merenje rizika – prilikom upravljanja rizicima banke pored regulatorno propisanih okvira i pristupa za upravljanje rizicima mogu se primenjivati i interne metode vodeći računa o njihovoj primenljivosti i opravdanosti sa stanovišta ulaganja u njihov razvoj i opravdanosti i njihovih primena sa stanovišta složenosti i obima poslovnih aktivnosti.

Osnovna načela upravljanja lošom aktivom banke:

- Uspostavljanje zasebne organizacione jedinice za upravljanje lošom aktivom u čijem je delokrugu preduzimanje aktivnosti i mera za upravljanje lošom aktivom i koja je funkcionalno i organizaciono odvojena od organizacionih jedinica u čijem je delokrugu preuzimanje rizika;
- Procena naplativosti potraživanja opreznim pristupom;
- kreiranje strategije naplativosti na nivou klijenta;
- Sprovođenje pregovora u cilju brže i veće naplativosti potraživanja;
- razmatranje opcija prodaje pojedinačnih potraživanja odnosno portfolija loše aktive investitorima;
- Definisanje najvišeg prihvatljivog nivoa loše aktive Banke.

Osnovna načela upravljanja rizikom likvidnosti:

- princip definisanja željenog rizičnog profila banke kao i obezbeđivanja tog profila
- princip objektivnosti i blagovremenosti u identifikovanju, proceni (merenju), praćenju i izveštavanju o svim materijalno značajnim rizicima kojima je banka izložena u svom poslovanju
- princip upravljanja imovinom i obavezama na način koji omogućava Banci da je u svakom trenutku sposobna da izmiri svoje dospele obaveze (likvidnost) i da trajno ispunjava svoje obaveze (solventnost);
- utvrđivanje odgovarajućih limita za kontrolu i upravljanje rizikom likvidnosti
- princip dokumentovanja metoda, procedura i organizacionih i operativnih struktura i procesa da bi se obezbedila transparentnost i preciznost;

- princip usaglašenosti sa regulativom NBS i internom regulativom Banke;
- utvrđivanjem različitih limita koncentracije izvora
- banka utvrđuje nivo osnovnih izvora sredstava i teži da umanji oslanjanje na izvore koje su nestabilni i promenljivi, što iziskuje redovno praćenje podataka o najvećim deponentima
- Postojanju i sprovođenju procedura za identifikovanje, merenje i procenu i upravljanje rizikom likvdinosti;
- Postojanje organizacije Banke i sistematizacije poslova i zadataka radnih mesta u Banci kojima su: jasno definisani odgovornosti svakog radnog mesta; isključeni preklapanje nadležnosti različitih organizacionih delova i zaposlenih u njima; razgraničava dužnosti na način koji eliminiše mogućnost od postojanja konflikata interesa pri obavljanju poslova;
- Dostavljanje članovima nadležnog odbora precizno definisanih, tačnih i blagovremenih izveštaja/tabela o svim relevantnim informacijama;
- Postojanje adekvatne vertikalne i horizontalne komunikacije i informisanja o svim relevantnim poslovnim dogadjajima i problemima;
- Postojanje preciznog i jasnog delegiranja/raspodele ovlašćenja za donošenje odluka i za potpisivanje akata i njihovo efektivno sprovodjenje;
- Adekvatan informacioni sistem;
- Adekvatan broj, iskustvo i stručnost zaposlenih, naročito u Sektoru upravljanja rizicima.

Osnovna načela upravljanja kreditnim rizikom:

- Povećanje profitabilnog kreditnog portfolia uz obavezno očuvanje prihvatljivog kvaliteta kreditnog portfolia;
- Opreznost: politika razumnog konzervatizma, pouzdani i likvidni dužnici koji imaju visoki kvalitet menadžmenta i uspešno iskustvo poslovanja u svojoj delatnosti;
- Diversifikacija kreditnog portfolija: kreditni portfolio treba biti maksimalno raznovrstan u cilju ograničenja koncentracije kredita na privredne grane, vrste delatnosti, regione, grupe povezanih lica, pojedinačnog dužnika.
- Monitoring kreditnog portfolija podrazumeva konstatno praćenje finansijskog stanja klijenata (kreditne sposobnosti) i sredstava obezbeđenja u cilju uočavanja ranih znakova upozorenja i adekvatne i blagovremene reakcije;
- Postojanju i sprovođenju procedura za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika i za upravljanje kreditnim rizikom;
- Postojanje organizacije Banke i sistematizacije poslova i zadataka radnih mesta u Banci kojima su:
    - jasno definisani odgovornosti svakog radnog mesta;
    - isključeni preklapanje nadležnosti različitih organizacionih delova i zaposlenih u njima;
    - razgraničava dužnosti na način koji eliminiše mogućnost od postojanja konflikata interesa pri obavljanju poslova;

- Dostavljanje članovima Izvršnog odbora precizno definisanih, tačnih i blagovremenih informacija koje se odnose na kreditni rizik kojem je Banka izložena;
- Postojanje adekvatne vertikalne i horizontalne komunikacije i informisanja o svim relevantnim poslovnim događajima;
- Postojanje preciznog i jasnog delegiranja/raspodele ovlašćenja za donošenje odluka i za potpisivanje akata i njihovo efektivno sprovodjenje;

- Adekvatan izbor instrumenata obezbeđenja i redovno praćenje kvaliteta ovih instrumenata
- Adekvatan informacioni sistem;
- Adekvatan broj, iskustvo i stručnost zaposlenih, naročito u Sektoru upravljanja rizicima.

Osnovna načela upravljanja kamatnim rizikom:

- Postojanje i sprovođenje procedura za identifikovanje, merenje i procene kamatnog rizika;
- Postojanje organizacije Banke i sistematizacije poslova i zadataka radnih mesta u Banci kojima su: jasno definisani odgovornosti svakog radnog mesta; isključeni preklapanje nadležnosti različitih organizacionih delova i zaposlenih u njima; razgraničava dužnosti na način koji eliminiše mogućnost od postojanja konflikata interesa pri obavljanju poslova;
- Dostavljanje članovima nadležnog odbora precizno definisanih, tačnih i blagovremenih informacija koje se odnose na kamatni rizik;
- Postojanje adekvatne vertikalne i horizontalne komunikacije i informisanja o svim relevantnim poslovnim događajima;
- Postojanje preciznog i jasnog delegiranja/raspodele ovlašćenja za donošenje odluka i za potpisivanje akata i njihovo efektivno sprovodjenje;
- Adekvatan informacioni sistem;
- Adekvatan broj, iskustvo i stručnost zaposlenih, naročito u Sektoru upravljanja rizicima.

Osnovna načela upravljanja deviznim i tržišnim rizicima:

- Postojanje i sprovođenje procedura za identifikovanje, merenje i procene deviznog rizika;
- Postojanje organizacije Banke i sistematizacije poslova i zadataka radnih mesta u Banci kojima su: jasno definisani odgovornosti svakog radnog mesta; isključeni preklapanje nadležnosti različitih organizacionih delova i zaposlenih u njima; razgraničava dužnosti na način koji eliminiše mogućnost od postojanja konflikata interesa pri obavljanju poslova;
- Dostavljanje članovima nadležnog odbora precizno definisanih, tačnih i blagovremenih informacija koje se odnose na devizni rizik;
- Postojanje adekvatne vertikalne i horizontalne komunikacije i informisanja o svim relevantnim poslovnim događajima;
- Postojanje preciznog i jasnog delegiranja/raspodele ovlašćenja za donošenje odluka i za potpisivanje akata i njihovo efektivno sprovodjenje;
- Adekvatan informacioni sistem;
  Adekvatan broj, iskustvo i stručnost zaposlenih, naročito u Sektoru upravljanja rizicima.

Osnovna načela upravljanja operativnim rizikom:

- Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za upravljanje operativnim rizikom; ,
- blagovremeno identifikovanje i kontinuirano praćenje događaja operativnog rizika, minimiziranje nastanka događaja operativnog rizika sprovođenjem mera;
- Analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika
- Upravljanje rizicima po osnovu uvođenja novih proizvoda
- Upravljanje rizicima po osnovu poveravanja aktivnosti trećim licima

- Postojanje i sprovođenje procedura za identifikovanje, merenje i procene operativnog rizika;
- Postojanje organizacije Banke i sistematizacije poslova i zadataka radnih mesta u Banci kojima su:
  - jasno definisani odgovornosti svakog radnog mesta;
  - isključeni preklapanje nadležnosti različitih organizacionih delova i zaposlenih u njima;
  - razgraničava dužnosti na način koji eliminiše mogućnost od postojanja Konflikata interesa pri obavljanju poslova;
- Dostavljanje članovima nadležnog odbora precizno definisanih, tačnih i blagovremenih informacija koje se odnose na operativni rizik;
- Postojanje adekvatne vertikalne i horizontalne komunikacije i informisanja o svim relevantnim poslovnim događajima;
- Postojanje preciznog i jasnog delegiranja/raspodele ovlašćenja za donošenje odluka i za potpisivanje akata i njihovo efektivno sprovodjenje;
- Adekvatan informacioni sistem;
- Adekvatan broj, iskustvo i stručnost zaposlenih, naročito u Sektoru upravljanja rizicima.

Osnovna načela upravljanja rizikom koji nastaje po osnovu izloženosti Banke u dinarima sa valutnom klauzulom i u stranoj valuti:

- Postepeno uvođenje ravnopravnog finansiranja u dinarima u odnosu na finansiranje u dinarima indeksiranim u stranoj valuti i u stranoj valuti dinamikom utvrđenom od strane NBS. Utvrđivanje najvišeg prihvatljivog nivoa učešća ovih izloženosti u ukupnim izloženostima u skladu sa ograničenjima propisanim od strane NBS i sopstvenim apetitom za rizik,
- Utvrđivanje najvišeg prihvatljivog nivoa učešća ovih izloženosti za segment pravnih lica i za segment stanovništva isključujući izloženosti po osnovu stambenih kredita (imajući u vidu prirodu stambenih kredita i činjenicu da je trenutno skoro celokupna izloženost po osnovu stambenih kredita u dinarima indeksiranim u stranoj valuti i u stranoj valuti u bankarskom sektoru Republike Srbije).

2.2 Organizaciona struktura funkcije upravljanja rizicima

Za utvrđivanje, sprovođenje i doslednu primenu upravljanja rizicima odogovorni su sledeći organi upravljanja odbori i organizacioni delovi Banke, navedeni u nastavku.

Upravni odbor (između ostalog u domenu upravljanja rizicima):

- Usvaja Strategiju i Politiku za upravljanje rizicima
- Usvaja Plan upravljanja lošom aktivom
- Utvrđuje iznose do kojih Izvršni odbor Banke može odlučivati o plasmanima i zaduživanju Banke i odlučuje o plasmanima i zaduživanju preko tih iznosa
- Daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke
- Uspostavlja sistem unutrašnih kontrola i vrši nadzor nad njegovom efikasnošću
- Odobrava godišnji izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima

- Usvaja tromesečne izveštaje o upravljanju rizicima
- Donosi plan kontinuiteta poslovanja (Business Continuity Plan) kao i plan oporavka aktivnost u slučaju katastrofa
- Utvrđuje unutrašnju organizaciju, odnosno organizacionu strukturu Banke
- Usvaja Plan oporavka
- Usvaja Strategiju upravljanja kapitalom
- Usvaja Plan upravljanja kapitalom

Odbor za praćenje poslovanja Banke (u domenu upravljanja rizicima):

- Analizira i usvaja predlog Politike i Strategije vezanih za upravljanje rizicima
- Analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojene Politike i Strategije u vezi sa upravljanjem izicima
- Izveštava Upravni odbor o utvrđenim nepravilnostima i predlaže način na koji će se otkloniti te nepravilnost, odnosno unaprediti politike i procedure za upravljanje rizicima
- Upravnom odboru predlaže spoljnog revozora
- Predlaže Upravnom odboru Banke da određena pitanja u vezi sa spoljnom iunutrašnjom revizijom uvrste u dnevni red Skupštine

Izvršni odbor (izmedju ostalog):

- Predlaže Upravnom odboru Politiku i Strategiju upravljanja rizicima
- Sprovodi Politiku i Strategiju upravljanja rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene
- Analizira sistem upravljanja rizicima i tromesečno izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima
- Odlučuje o plasmanima i zaduživanju Banke do iznosa koji utvrdi Upravni odbor
- Obezbeđuje sigurnost i redovno praćenje sistema informacione tehnologije

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, prati izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaže mere za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima Banke.

Kreditni odbor odlučuje o kreditnim zahtevima u okvirima utvrđenim aktima Banke.

Rukovodioci organizacionih jedinica Banke u skladu sa usvojenom organizacionom strukturom kao i **zaposleni uključeni u poslovne aktivnosti/ procese**, za učestvovanje u identifikaciji i merenju/ proceni rizika, sprovođenje kontrola kao i za operativno izveštavanja uključujući i **izveštvanje o događajima operativnog rizika** nastalim u konkretnom organizacionom delu.

Organizacioni deo nadležan za informacione tehnologije (Odeljenje za IT) obezbeđuje ažurnu bazu podataka i adekvatan informacioni sisitem, u koordinaciji sa provajderima softverskih rešenja i aplikacija koje Banka koristi kao podršku poslovanju.

Sektor upravljanja rizicima je nezavisan organizacioni deo banke (*Middle office*), organizaciono odvojen od funkcije preuzimanja rizika, uključen u sve odbore donošenja odluka, koje podrazumevaju i preuzimanje rizika. Odluka o preuzimanju rizika donosi se od strane sledećih Odbora:

- Izvršni odbor banke,
- ALCO,
- Kreditni odbor,
- Upravni odbor Banke.

Sektor upravljanja rizicima je odgovoran za upravljanje svim rizicima osim upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja i rizikom pranja novca i finansiranja terorizma, koji su u nadležnosti odvojehih, zasebnih organizacionih jedinica.

Za svaku navedenu oblast rizika, Sektor upravljanja rizicima je uključen u sledeće aktivnosti:

- Izradu procedura i metodologija za upravljanje rizicima,
- Kvantifikaciju rizika,
- Kvalitativnu procenu rizika,
- Uspostavljanje limita izloženosti riziku,
- Praćenje iskorišćenosti limita,
- Izveštavanje o rizicima,
- Predlog akcionih mera za ublažavanje rizika.

U skladu sa Zakonom o bankama, u okviru organizacione šeme Banke postoje:

- organizaciona jedinica u čijem delokrugu je kontrola usklađenosti poslovanja Banke-Odeljenje kontrole usklađenosti poslovanja
- organizaciona jedinica u čijem delokrugu sprečavanje pranja novca-Sektor za sprečavanje pranja novca
- organizaciona jedinica u čijem delokrugu je unutrašnja revizija (Odeljenje interne revizije).

2.3 Politika upravljanja rizicima

Politikom upravljanja rizicima je uređeno:

- sprovođenje strategije upravljanja rizicima po svim vrstama rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- način organizovanja procesa upravljanja rizicima banke i jasno razgraničenje odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa;
- način procene rizičnog profila banke i metodologije za identifikovanje i merenje rizika, odnosno procena pojedinačnih rizika;
- mere za ublažavanje pojedinačnih rizika i pravila za primenu tih mera;
- način praćenja i kontrole pojedinačnih rizika i uspostavljanje sistema limita banke
- način odlučivanja i postupanja kod prekoračenja uspostavljenih limita, kao i definisanje izuzetnih okolnosti u kojima je odobravanje tog prekoračenja moguće u zakonskim okvirima
- principi funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola banke, način i metodologija za

sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala banke
- okvir i učestalost stres testiranja, kao i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova

2.3.1 Politika upravljanja kreditnim rizikom, rizikom koncentracije i kreditnim rizikom indukovanim kamatnim rizikom

Način organizovanja procesa upravljanja rizicima banke

Banka će primenjivati unificirane pristupe organizaciji kreditnog procesa / pristupi kreditnoj proceduri (organizaciona struktura; proces, ovlašćenja organizacionih delova i organa upravljanja koji učestvuju u kreditnom procesu) uz uzimanje u obzir regulative kao i specifičnosti ciljanih segmenata klijenata.

Za odlučivanje o kreditnim zahtevima, kao i o promeni uslova već odobrenih kredita nadležan je Kreditni odbor Banke, u skladu sa Zakonom o bankama i odgovarajućim unutrašnjim aktima.

Osnovni učesnici u upravljanju kreditnim rizicima i učesnici kreditnog procesa su:

- Sektor upravljanja rizicima
- Sektor poslovanja sa privredom
- Sektor poslovanja sa stanovništvom
- Sektor pravnih poslova
- Sektor bankarskih operacija

Osnovni princip koji Banka prati i koga se pridržava prilikom uspostavljanja organizacione strukture kreditnog poslovanja Banke je jasna podela odgovornosti i nadležnosti između organizacionih delova koji se bave akviziranjem klijenata i preuzimanjem rizika (front office) i organizacionih delova koji se bave nezavisnom procenom i praćenjem rizika (Sektor upravljanja rizicima), kao i proverom ispunjenja svih uslova za puštanje sredstava, i ostalim poslovima kreditne administracije (Sektor bankarskih operacija).

Način procene rizičnog profila banke i metodologije za identifikovanje i merenje rizika
Najvažniji procesi sistema upravljanja kreditnim rizikom su:

- praćenje izloženosti na nivou klijenta odnosno grupe povezanih lica
- monitoring plasmana u cilju ranog otkrivanja znakova upozorenja,
- klasifikacija plasmana u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije,
- procena obezvređenja plasmana,
- određivanje internog rejtinga u skladu sa internom metodologijom
- obračun minimalnog kapitalnog zahteva za kreditni rizik i interne procene adekvatnosti kapitala.
- procena Pružaoca usluga eksternalizacije za aktivnosti koje su predmet eksternalizacije

Procena kreditnog rizika se vrši i na nivou portfolija sa ciljem ažurnog izveštavanja organa Banke i regulatora o upravljanju kreditnim rizikom.
Rizični profil banke opredeljen je prihvatljivim nivoom rizika za banku, a u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija banke. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat i kapital banke, po osnovu bilansnih i vanbilansnih stavki, kao i na osnovu poslovanja sa drugom ugovornom stranom za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja. Identifikovanje kreditnog rizika započinje podnošenjem zahteva za odobrenje plasmana.

Proces odobravanja plasmana započinje prikupljanjem i proverom sve neophodne dokumentacije, informacija i podataka na osnovu kojih se vrši kreditna analiza pojedinačnih plasmana, kao i faktora kreditnog rizika.

Analiza pojedinačnog plasmana obuhvata analizu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja poslovanja klijenata, identifikovanje nivoa rizika (utvrđivanje klasifikacije po regulativi Narodne banke Srbije i internog rejtinga klijenata).

Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na dva pristupa:

- regulatorni pristup – klasifikacija potraživanja dužnika po osnovu propisa Narodne banke Srbije i proces obezvređenja plasmana;
- interni pristup – merenje nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana.

U okviru procesa odobravanja plasmana sagledava se izloženost u odnosu na definisane limite.

U cilju održavanja rizika na prihvatljivom nivou, banka primenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog plasmana putem poštovanja limita izloženosti, diversifikacije ulaganja i pribavljanja prihvatljivih instrumenata obezbeđenja u cilju sekundarne naplate.

Nakon odobrenja plasmana vrši se praćenje plasmana i poslovanje klijenata kroz redovan i vanredni monitoring u cilju pravovremene identifikacije signala upozorenja.

Izveštavanje o kreditnom riziku na nivou banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju kreditnim rizikom.

Mere za ublažavanje pojedinačnih rizika

Banka pod ublažavanjem rizika podrazumeva mogućnost primene diversifikacija, smanjenja i/ili izbegavanja rizika, imajući u vidu svoj rizični profil i sklonost ka rizicima.

Aktivno upravljanje kreditnim rizicima, razmatra se u svojstvu jednog od bitnih elemenata sistema kontrole izloženosti kreditnom riziku i neophodnog kapitala (regulatornog i ekonomskog).

Upravljanje preuzetim kreditnim rizicima primenjuje se putem aktivne diversifikacije rizične

aktive.

Obezbeđenje plasmana predstavlja jedan od ključnih mera za ublažavanje kreditnog rizika, a počiva na sledećim principima:

- rad sa obezbeđenjem u skladu sa zahtevima regulatora i internih akata;
- kontrola (uspostavljanje ograničenja) maksimalnog iznosa (udela) neobezbeđenih
- obaveza po kreditnim poslovima;
- postojanje sistema hijerarhije, prioriteta i ograničenja po vrstama obezbeđenja (odnosno imovini koja se uzima kao obezbeđenje) sa aspekta njihove sigurnosti i likvidnosti (imajući u vidu specifičnosti raznih vrsta kreditiranja);
- postojanje hair-cut sistema prilikom određivanja interno prihvaćene vrednosti obezbeđenja;
- prilagođavanje vrste i iznosa obezbeđenja u zavisnosti od nivoa prihvaćenih rizika (uključujući rokove plasmana), a imajući u vidu tržišnu situaciju;
- monitoring obezbeđenja od Banke, tako i putem angažovanja eksternih organizacija tokom čitavog roka važenja kreditnog proizvoda;
- standardizacija zahteva po pitanju obezbeđenja prilikom razvoja novih kreditnih proizvoda;
- procedure/postupak za izbor kompanija za procenu i osiguranje, a koje se angažuju radi procene, odnosno osiguranja imovine koja se uzima kao obezbeđenje.

Način praćenja i kontrole pojedinačnih rizika i uspostavljanje sistema limita banke

Kvalitet bilansne aktive i vanbilansnih stavki se prati na nivou Banke i s tim u vezi nadležne organizacione jedinice predlažu Izvršnom odboru odgovarajuće mere. Rizik izloženosti Banke se prati po segmentima njenog poslovanja – privreda, javni sektor, stanovništvo kao i po industrijskim delatnostima, regionima i zemljama porekla dužnika.

Kontrola kvaliteta kreditnog portfolia Banke vrši se kako na nivou svakog kreditnog proizvoda, tako i kreditnog portfolia u potpunosti.

Monitoring se vrši na način predviđen odgovarajućim internim aktima na redovnoj osnovi kao i kod pojavljivanja značajne negativne informacije o klijentu.

Kontrola i monitoring tekućeg stanja dužnika obuhvata:

- analizu tekućeg finansijskog stanja zajmoprimca na osnovu podataka iz finansijskih izveštaja,
- kontrolu redovnosti izvršenja obaveza po plasmanu
- kontrolu realizacije kreditnog projekta,
- kontrolu ispunjavanja ostalih uslova kreditiranja
- kontrolu sredstava obezbeđenja,
- prikupljanje i analizu ostalih bitnih informacija vezanih za klijenta,
- redovnu komunikaciju sa klijentom.

Informaciju o stanju dužnika sa znacima finansijske nestabilnosti, o dinamici njihovog finansijskog stanja, zajedno sa predlozima o daljoj saradnji (priprema restrukturiranja, blokada računa, proglašenje dospelosti plasmana) predmet je odlučivanja Kreditnog odbora Banke.
Limiti kreditnog rizika su definisani kao maksimalni nivo izloženosti koju je Banka spremna da preuzme. Glavni instrument za ograničenje i kontrolu kreditnog rizika koji je Banka spremna

da preuzme je sistem kreditnih limita.

Glavni tipovi kreditnih limita su:
- Limiti postavljeni u cilju ograničenja nivoa koncentracije (limiti po delatnostima, koncentracija najvećih depozita);
- Regulatorni limiti postavljeni od NBS za izloženost ka dužniku odnosno grupi povezanih lica;

Struktura limita na nivou pojedinačnog klijenta (grupe povezanih lica) se po pravilu utvrđuju za finansijske institucije i to na nivou klijenta i po proizvodu.

Limiti koncentracije rizika u skladu sa regulativom Narodne banke:

- Izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica umanjena na način definisan Odlukom o upravljanju rizicima ne sme preći 25% kapitala banke;
- Zbir svih velikih izloženosti banke ne sme preći 400% kapitala banke.

Limiti rizika zemlje:
Banka određuje limite izloženost prema zemlji porekla dužnika (osim R.Srbije).
Banka prati koncentraciju izloženosti po geografskim regionima na način definisan odgovarajućim internim aktom.

Limiti delatnosti:
Limiti delatnosti su maksimum izloženosti po delatnostima.

Limiti izloženosti po regionima:
Maksimalna izloženost po regionima koju Banka smatra prihvatljivom u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima.

2.3.2 Politika upravljanja rizikom likvidnosti

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti čini:

- Principi upravljanja rizikom likvidnosti,
- Organizaciona struktura za adekvatno upravljanje rizikom likvidnosti,
- Procesi upravljanja rizikom likvidnosti,
- Informacioni sistem koji podržava upravljanje likvidnošću,
- Blagovremeno i adekvatno postupanje u situacijama povećanog rizika likvidnosti i izrada Plana poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (Krizni plan likvidnosti).

Način organizovanja procesa upravljanja rizicima banke;

Učesnici u upravljanju rizikom likvidnosti:

- ALCO odbor Banke
- Sektor sredstava i likvidnosti
- Sektor upravljanja rizicima
- Sektor finansija
- Sektor poslovanja sa privredom i Sektor poslovanja sa stanovništvom
- Sektor bankarskih operacija (Odeljenje za podršku Sektoru sredstava i likvidnosti)

Način procene rizičnog profila banke i metodologije za identifikovanje i merenje rizika

Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti predstavljaju kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika likvidnosti i u nadležnosti je Sektora upravljanja rizicima. Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti obuhvata primenu Gap analize i Stres testa.

Strategijom upravljanja rizicima se definišu apetiti rizika za rizik likvidnosti.

Mere za ublažavanje pojedinačnih rizika

Merenje, odnosno procenu izloženosti riziku likvidnosti, predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika i u nadležnosti je Sektora upravljanja rizicima. Merenje, odnosno procena rizika obuhvata sledeće tehnike:

- GAP analizu
- RACIO analizu

Ublažavanje rizika likvidnosti predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje rizika putem uspostavljanja sistema limita, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke.

Ublažavanje rizika likvidnosti obuhvata definisanje:

1. limita izloženosti riziku likvidnosti (osnovnih i internih limita) i
2. mere zaštite od rizika likvidnosti.

Ciljani nivo izloženosti riziku likvidnosti (apetit za rizik – indikator rizičnog profila Banke) je definisan Strategijom upravljanja rizicima, kao i njihove triger i limit vrednosti, koji su definisani na nivou koji bi signalizirao krizu likvidnosti ranije u odnosu na regulatorno propisane vrednosti.

Sektor upravljanja rizicima u saradnji sa Sektorom sredstava i likvidnosti, predlaže ALCO odboru uspostavljanje novihi/ili revidiranje postojećih limita za kontrolu izloženosti riziku likvidnosti.

Sektor upravljanja rizicima upravlja rizikom likvidnosti koristeći definisane interne limite, odnosno prati usklađenost sa regulatornim limitima.

Radi uspešnog upravljanja rizikom likvidnosti, Sektor upravljanja rizicima dnevno kontroliše kretanja pokazatelja likvidnosti, odnosno iskorišćenost limita kako bi se omogućilo blagovremeno preduzimanje mera u cilju održavanja izloženosti riziku likvidnosti u okviru

definisanih ukupnih limita.

Praćenje izloženosti riziku likvidnosti obuhvata i projekciju rizika u cilju umanjenja buduće izloženosti banke ovom riziku.

Način praćenja i kontrole pojedinačnih rizika i uspostavljanje sistema limita banke

Način praćenja i kontrole rizika likvidnosti ogleda se u uspostavljanju i praćenju graničnih vrednosti definisanih za odabrane pokazatelje likvidnosti (apetite rizika definisane Strategijom upravljanja rizicima, ali i internim limitima definisanim u okviru Procedure upravljanja rizikom likvidnosti, odobrenim od strane ALCO odbora).

2.3.3 Politika upravljanja tržišnim rizicima

Način organizovanja procesa upravljanja rizicima banke

Politika upravljanja tržišnim i kamatnim rizikom utvrđuje osnovne principe i zahteve za upravljanje tržišnim rizicima u okviru Banke, zadatke i ciljeve; utvrđuje metodološke osnove za identifikovanje tržišnih rizika, procenu, nadgledanje i kontrolu, kao i odgovor na njih, kriterijum eskalacije i tretiranje tržišnih rizika.
Ovlašćeni organi banke su: Upravni odbor, Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom. Odgovornosti su detaljno propisane u posebnom pravilniku i/ili od strane ovlašćenog organa – odnosno organa nadležnih za odlučivanje.

Način procene rizičnog profila banke i metodologije za identifikovanje i merenje rizika

Sklonost ka riziku predstavljaju sistem kvantitativnih indikatora koji su navedeni u Strategiji za upravljanje rizicima je nivo (profil) rizika koji je banka sposobna i/ili spremna da preduzme za postizanje ciljeva postavljenih strategijom razvoja Banke.
Strategijom upravljanja rizicima se uređuje postupak praćenja apetita rizika i način odlučivanja.

Mere za ublažavanje pojedinačnih rizika

Merenje, odnosno procenu deviznog rizika predstavljaju kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog deviznog rizika (OCP pozicija) i u nadležnosti je Sektora upravljanja rizicima. Merenje, odnosno procena rizika obuhvata sledeće tehnike:

1. GAP analiza (valutna struktura)
2. RACIO analizu

Pod ublažavanjem deviznog rizika, podrazumeva se diversifikacija, prenos, smanjenje i/ili izbegavanje rizika, a Banka ga sprovodi putem uspostavljanja sistema limita za ograničavanje

deviznog rizika, odnosno održavanja rizika na prihvatljivom nivou imajući u vidu svoj rizični profil i sklonost ka rizicima.
Prihvatljiv nivo deviznog rizika (apetit za rizik – indikator rizičnog profila Banke) je definisan Strategijom upravljanja rizicima u vidu maksimalne vrednosti pokazatelja deviznog rizika.

2.3.4 Politika upravljanja kamatnim rizikom i rizikom opcionalnosti

Način organizovanja procesa upravljanja rizicima banke

Banka uspostavlja novi okvir za primenu kamatnog rizika u bankarskoj knjizi u skladu sa Basel III regulatornim okvirom, kojim je propisano merenje izloženosti kamatnom riziku na osnovu najnepovoljnijeg rezultata šoka u šest definisanih stresnih scenarija. Osim toga, uvodi se i novi okvir merenja rizika nepovoljnog uticaja promene kamatnih stopa na neto kamatni prihod banke.
Predviđena su dva pristupa merenju kamatnog rizika: standardizovani i pojednostavljeni standardizovani pristup. Primenjuje se po pravilu standardizovani pristup, osim ako Banka ne odbije odobrenje NBS na osnovu dostavljene prijave i dokumentacije (veličina i tržišni značaj banke, nivo složenosti poslovnog modela, nivo poslovne segmentacije, raznovrsnost proizvoda i dr).
Banka identifikuje sve oblike i izvore IRRBB rizika, obezbeđuje njihovo praćenje, merenje i kontrolu, upravlja rizicima koji proizlaze iz izloženosti banke IRRBB riziku, a koji utiču na neto prihode po osnovu kamata banke i neto sadašnju vrednost kamatno osetljivih instrumenata banke tokom preostalog perioda njihovog trajanja. Po potrebi ovi rizici su predmet ublažavanja. Banka je dužna da uspostavi sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja IRRBB rizikom koji odgovara prirodi, obimu i složenosti poslovanja banke, kao i njenom poslovnom modelu i rizičnom profilu.

Organizacioni delovi koji učestvuju u procesu upravljanja kamatnim rizikom su:

- ALCO odbor Banke
- Sektor sredstava i likvidnosti
- Sektor upravljanja rizicima
- Sektor poslovanja sa privredom i
- Sektor poslovanja sa stanovništvom

Način procene rizičnog profila banke i metodologije za identifikovanje i merenje rizika

Sklonost ka riziku predstavljaju sistem kvantitativnih indikatora koji su navedeni u Strategiji za upravljanje rizicima je nivo (profil) rizika koji je banka sposobna i/ili spremna da preduzme za postizanje ciljeva postavljenih strategijom razvoja Banke.
Apetiti rizika takođe postavljaju merila za kvantitativne indikatore i zahteve za praćenje tih merila.

Mere za ublažavanje pojedinačnih rizika

Merenje, odnosno procenu kamatnog rizika predstavljaju kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu

identifikovanog kamatnog rizika i u nadležnosti je Sektora upravljanja rizicima. Merenje, odnosno procena rizika obuhvata sledeće tehnike:
Paralelno pomeranje kamatnih stopa ispituje se uticaj na ekonomsku vrednost banke, kao i procena baznog rizika za različite referentne kamatne stope. Banka posebno meri uticaj neto kamatnog prihoda u stresnim scenarijima.
***Black - Scholes* model** i za utvrđivanje izloženosti riziku opcije.
Pod ublažavanjem kamatnog rizika, podrazumeva se diversifikacija, prenos, smanjenje i/ili izbegavanje rizika, a Banka ga sprovodi putem uspostavljanja sistema limita, odnosno održavanja rizika na prihvatljivom nivou imajući u vidu svoj rizični profil i sklonost ka rizicima. Detaljnije pojašnjenje načina obračuna, praćenja i kontrole rizika dat je u okviru Procedure za upravljanje kamatnim rizikom.

2.3.5 Politika upravljanja operativnim rizicima

Upravljanje operativnim rizicima ima za cilj sledeće:
- Identifikaciju operativnih rizika, merenje i određivanje njegovog prihvatljivog nivoa;
- Sprovođenje pravovremenih mera za održavanje prihvatljivog nivoa operativnih/regulatornih rizika;
- Smanjenje mogućnosti negativnih finansijskih efekata za banku;
- Kontrola efikasnosti upravljanja operativnim rizicima;
- Unapređenje sigurnosti, ispravnosti i konkurentske snage banke;
- Poboljšanje sistema, procesa i tehnologija koje koristi banka;
- Usklađenost sa važećim lokalnim zakonodavstvom i zahtevima regulatora (uključujući one koji se odnose na adekvatnost kapitala u vezi sa operativnim rizikom).

Ciljevi banke u upravljanju operativnim rizicima se postižu na osnovu sistemskog i sveobuhvatnog pristupa, koji podrazumeva:
- Kvalitativna i kvantitativna procena (merenje) nivoa operativnog rizika;
- Analiza i procena operativnog rizika banke na nivou proizvoda, procesa i sistema;
- Analiza i procena operativnog rizika banke u okviru procesa upravljanja Poveravanjem aktivnosti trećim licima;

Način organizovanja procesa upravljanja rizicima banke

Nadležni organizacioni delovim Banke za upravljanje operativnim rizikom su:
- Izvršni odbor Banke
- Sektor upravljanja rizicima
- Ostali organizacioni delovi Banke u delu prijave događaja operativnog rizika

Način procene rizičnog profila banke i metodologije za identifikovanje i merenje rizika

Merenje, odnosno procena izloženosti OR predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika.

Sektor upravljanja rizicima, pored korišćenja podataka iz **baze operativnih rizika**, može sprovoditi procenu izloženosti Banke OR riziku primenom sledećih tehnika/metoda prema dinamici:

1) samoprocena – najmanje jedanput godišnje i češće prema potrebi,
2) indikatora izloženosti (OR obrazac) metodom osnovnog indikatora (**BIA pristup**) za izračunavanje Indikatora izloženosti.

Praćenje i kontrola izloženosti operativnom riziku se vrši uz pomoć vrednosti apetita rizika: triger i limit vrednosti definisane Strategijom upravljanja rizicima, i ove vrednosti se revidiraju na godišnjem nivou-

Mere za ublažavanje pojedinačnih rizika

Ublažavanje rizika predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje rizika putem uspostavljanja sistema limita, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke.
Prihvatljiv nivo maksimalne izloženosti riziku (apetit za rizik – indikator rizičnog profila Banke) je definisan *Strategijom upravljanja rizicima* sa graničnim vrednostima limita i triger vrednosti.

Procena operativnog rizika koji proizilazi iz implementacije novih proizvoda:

Samo u slučaju novog proizvoda ili modifikovanog postojećeg proizvoda, takav proizvod će se tretirati kao „novi proizvod“, dok će u svim ostalim slučajevima imati status „redizajnirani“ postojeći proizvod. Pod novim proizvodom podrazumevaju se i značajno izmenjeni proizvodi, usluge i aktivnosti u vezi s procesima i sistemima banke, koji podrazumevaju modifikaciju postojećeg proizvoda.
Detaljniji način upravljanja rizicima po osnovu uvođenja novih i modifikacije postojećih proizvoda definisan je u okviru Procedure za upravljanje rizicima koji nastaju po osnovu uvođenja novih / redizajniranih proizvoda / usluga.

Procena operativnog rizika koji proizilazi iz poveravanja aktivnosti trećim licima:

Pod aktivnostima koje Banka poverava trećim licima (u daljem tekstu: eksternalizacija i/ili outsourcing) podrazumevaju se aktivnosti / usluge u vezi sa poslovanjem Banke koje je ugovorno poverila trećem licu a ona ih obavlja kao svoju pretežnu delatnost i za koje je registrovana, u skladu sa Članom 4. Zakona o bankama.
Sektor upravljanja rizicima je obavezan da vodi i uspostavlja jedinstvenu evidenciju aktivnosti poveravanja aktivnosti.
Detalji načina upravljanja operativnim rizikom koji proizilazi iz rizika poveravanja aktivnosti trećim licima opisan je u Proceduri za upravljanje rizicima koji nastaju po osnovu poveravanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija – outsourcing) i Proceduri za upravljanje rizicima koji nastaju po osnovu poveravanja aktivnosti u vezi sa infromacionim sistemom trećim licima (eksternalizacija IS-outsourcing IS).

2.3.6 Upravljanje kreditno-deviznim rizikom

Način organizovanja procesa upravljanja rizicima banke

Učesnici u upravljanju rizicima po osnovu izloženosti u dinarima sa valutnom klauzulom i izloženosti u stranoj valuti su po pravilu identični kao u procesu upravljanja kreditnim rizikom, odnosno:

- Sektor upravljanja rizicima
- Sektor poslovanja sa privredom
- Sektor finansija
- Sektor bankarskih operacija / Odeljenje kreditne administracije i podrške poslovanju
- IT odeljenje

Osnovni princip koji Banka prati i koga se pridržava prilikom uspostavljanja organizacione strukture je jasna podela odgovornosti i nadležnosti između organizacionih delova koji se bave akviziranjem klijenata i preuzimanjem rizika (front office) i organizacionih delova koji se bave nezavisnom procenom i praćenjem rizika (Sektor upravljanja rizicima), kao i proverom ispunjenja svih uslova za puštanje sredstava, i ostalim poslovima kreditne administracije (Sektor bankarskih operacija).

Način procene rizičnog profila banke i metodologije za identifikovanje i merenje rizika

Najvažniji procesi sistema upravljanja kreditno deviznim rizikom su:

- praćenje izloženosti na nivou portfolija i grupa izloženosti (pravna i fizička lica);
- monitoring plasmana u cilju ranog otkrivanja znakova upozorenja sa aspekta pogoršanja valutne strukture dužnika;
- obračun internog kapitalnog zahteva za kreditno devizni rizik (rizik po osnovu izloženosti u dinarima sa valutnom klauzulom i izloženosti u stranoj valuti).

Procena kreditno deviznog rizika se vrši na nivou portfolija i pojedinačnog dužnika sa ciljem ažurnog izveštavanja organa Banke i regulatora o upravljanju kreditno deviznim rizikom.
Cilj upravljanja kreditno deviznim rizikom je minimiziranje nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizvršenja obaveze dužnika u ugovorenim rokovima, koji nastaju usled negativnog uticaja promene kursa strane valute na finansijsko stanje dužnika.
U cilju održavanja rizika na prihvatljivom nivou, banka primenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog plasmana putem poštovanja limita izloženosti, diversifikacije ulaganja i pribavljanja prihvatljivih instrumenata obezbeđenja u cilju sekundarne naplate.
Izveštavanje o kreditnom deviznom riziku na nivou banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja u sklopu upravljanja kreditnim rizikom.

2.3.7 Ostali rizici

Rizici ulaganja banke

Rizični profil Banke opredeljen je prihvatljivim nivoom rizika za Banku. Prihvatljiv nivo izloženosti riziku ulaganja u skladu je sa definisanom Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od nivoa izloženosti banke riziku ulaganja.

Osnovni principi koji se moraju poštovati prilikom identifikovanja rizika ulaganja su sledeći:

- sveobuhvatno i ažurno prikupljanje inputa neophodnih za identifikaciju rizika ulaganja;
- analiza svih faktora rizika ulaganja;
- definisanje planova kapitalnih ulaganja;
- tačno beleženje informacija kroz informacione sisteme banke;
- analiza tekućih uzroka izloženosti riziku ulaganja na osnovu trenutnih i istorijskih podataka kao i izloženosti riziku ulaganja koji može nastupiti u budućem periodu;
- sagledavanje uticaja novih proizvoda i aktivnosti na rizik ulaganja.

Ulaganja banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% njenog kapitala, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim banka stiče udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru.

Ukupna ulaganja banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva banke ne smeju preći 60% kapitala banke, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana ovog sticanja.
Apetiti rizika za rizike ulaganja su objedinjeni kroz ulaganja u nefinansijske subjekte, osnovna sredstva i investicione nekretnine.

Rizici zemlje porekla dužnika

Procedurom za upravljanje rizikom zemlje porekla dužnika banka je bliže opisala način procesa upravljanja rizikom zemlje (i povezanim rizicima) kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti banke na njenu izloženost rizicima, odnosno identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital banke. Cilj upravljanja rizikom zemlje je da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene metodologije/procedure i definisanih limita izloženosti prema zemljama ili grupi zemalja na osnovu rejtinga zemlje.

Oragnizacioni delovi Banke koji učestvuju u upravljanju rizikom zemlje porekla dužnika su:

- organi Banke - ALCO odbor
- organizacioni delovi Banke – Sektor upravljanja rizicima, Sektor sredstava i likvidnosti, Sektor poslovanja sa privredom, Sektor poslovanja sa stanovništvom, Sektor finansija i

po potrebi drugi organizacioni delovi Banke.

Strateški rizik

Upravljanjem strateškim rizikom banke učestvuju sledeći organizacioni delovi banke:

- Upravni odbor Banke koji odobrava i prati sprovođenje dugoročne razvoje strategije banke. Upravni odbor prati implementaciju dugoročne strategije razvoja banke najmanje jednom kvartalno
- Izvršni odbor Banke koji je zadužen za predlaganje i sprovođenje usvojene strategije razvoja banke
- Ostali organizacioni delovi banke svaki iz svog domena nadležnosti
- Odbori banke prema domenu nadležnosti.

3. KAPITAL BANKE

Na izveštajni datum, regulatorni kapital Banke iznosio je RSD 4,416,713 hiljada,odnosno EUR 37,659 hiljada po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja i iznad je propisanog zakonskog minumuma.

U okviru Priloga 1, koji čini sastavni deo predmetnog Izveštaja, dat je prikaz strukture Regulatornog kapitala Banke.

4. KAPITALNI ZAHTEVI I ADEKVATNOST KAPITALA BANKE

Banka izračunava pokazatelj adekvatnosti kapitala i kapitalne zahteve u skladu sa regulativnom Narodne banke Srbije koristeći Standardizovani pristup za kreditne i tržišne rizike i pristup osnovnog indikatora za operativni rizik.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke iznosi 49.50%, pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala 49.50% i pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala 49.50%.

U okviru Priloga 1, koji čini sastavni deo predmetnog Izveštaja, dati su podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke.

Banka nije izložena riziku izmirenja/isporuke po osnovu neizmirenih transakcija.

Rukovodstvo Banke kontinuirano prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

5. PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA BANKE (ICAAP)

Cilj procesa interne procene adekvatnosti kapitala u Banci je pravilna identifikacija i merenje rizika, odgovarajući nivo internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke, kao i primena i dalji razvoj sistema za upravljanje rizicima.

Dve osnovne oblasti procesa interne procene adekvatnosti kapitala su upravljanje rizikom i upravljanje kapitalom. Glavni cilj sposobnosti Banke za podnošenje rizika je prvenstveno održavanje adekvatnosti kapitala na prihvatljivom nivou i obezbeđivanje solventnosti u svakom trenutku kroz proces planiranja kapitala.

Osnovna načela su:

- proces je zasnovan na procesu identifikacije i merenja, odnosno procene rizika;
- obezbeđuje sveobuhvatnu procenu rizika, kao i praćenje materijalno značajnih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- obezbeđuje adekvatan nivo raspoloživog internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom banke;
- proces je uključen u sistem upravljanja bankom i donošenja odluka u banci;
- proces je predmet redovne analize, praćenja i provere.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala u Banci obuhvata sledeće faze:

1. utvrđivanje materijalno značajnih rizika,
2. izračunavanje internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike,
3. utvrđivanje ukupnih internih kapitalnih zahteva;
4. poređenje sledećih elemenata:
   - kapitala obračunatog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i raspoloživog internog kapitala,
   - Minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
   - Zbira minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i ukupnih internih kapitalnih zahteva.
5. Stres testiranje internog kapitala. Proces stres testiranja je definisan u posebnoj proceduri (metodologiji).

Interno raspoloživi kapital po definiciji jednak je nivou, strukturi i prirodi regulatornog kapitala banke.

Utvrđivanje materijalno značajnih rizika

Materijalna značajnost rizika je ocenjena na osnovu vrste, obima i složenosti poslovanja Banke kao i specifičnost okruženja u kojem posluje.

Za materijalno značajne rizike kroz ICAAP, primenjuju se definicije iz Odluke o upravljanju rizicima, odnosno Odluke o adekvatnosti kapitala, osim u slučaju da ne postoji definicija rizika za koje je uspostavljena idenfikacija rizika.

Identifikacija i procena rizika se sprovodi od strane Sektora upravljanja rizicima na bazi kriterijuma za utvrđivanje materijalne značajnosti rizika, a na bazi ICAAP metodologije sprovodi se procena rizika u zavisnosti od izloženosti riziku i od toga da li se isti može pojedinačno kvantifikovati.
Banka primenjuje kvantitativne i kvalitatativne kriterijume za utvrdjivanje materijalne značajnosti.
Interni kapitalni zahtevi računaju se za one rizike čija je konačna ocena **srednji** ili **visok**.

IZRAČUNAVANJE INTERNIH KAPITALNIH ZAHTEVA ZA POJEDINAČNE RIZIKE

Banka izračunava ukupan interni kapitalni zahtev na osnovu zbira internih kapitalnih zahteva za pojedinačne materijalno značajne rizike dobijenih korišćenjem sopstvene Metodologije. Sektor upravljanja rizicima prilikom izrade izveštaja, utvrđuje potrebu izrade dodatnih (alternativnih) pristupa.

5.1 Metodologija izračunavanja internog kapitalnog zahteva za kreditni rizik

Obračun internog kapitala za kreditni rizik baziran je na metodama obračuna rizične ponderisane aktive prema standardizovanom pristupu za kreditni rizik u okviru I stuba.

Banka primenjuje Prilagođeni Standardizovani pristup – razlike u odnosu na postojeći pristup uključuju izmenjene faktore kreditne konverzije sa ciljem testiranja potcenjenosti ovih faktora.

5.2 Rezidualni rizik

Banka prati rezidualni rizik prema:
a) metodama prilagođavanja (jednostavni i složeni);
b) tipu sredstva obezbeđenja (na način predvidjen Odlukom o adekvatnosti kapitala)
c) prema rasponu LTV racija svakog plasmana.

5.3 Metodologija izračuvanja internog kapitalnog zahteva za CVA rizik

Obračun internog kapitala za CVA rizik (izloženost riziku prilagođavanja kreditne izloženosti) baziran je na pretpostavkama obračuna rizične ponderisane aktive prema standardizovanom pristupu za CVA rizik u okviru I stuba.

CVA rizik predstavlja rizik nastanka gubitaka koji proizlaze iz promene iznosa CVA usled promene kreditne marže druge ugovorne strane zbog promene njene kreditne sposobnosti.

5.4. Kreditni rizik indukovan kamatnim rizikom

Kreditni rizik indukovan kamatnim rizikom predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled neizvršenja dužnika i to po osnovu promene kamatnih stopa, a naročito kod gotovinskih kredita fizičkim licima koji su po pravilu dugoročnijeg karaktera.

Banka meri ovaj rizik u okviru kreditnog rizika kao deo kapitalnog zahteva za izloženosti fizičkim licima umanjen za izloženosti pokrivene 100% gotovinskim depozitom, izloženosti sa fiksnom kamatnom stopom tokom celog trajanja kredita i umanjen za izloženosti sa varijabilnom kamatnom stopom koje imaju ponder kreditnog rizika od 35% (stambene nepokretnosti), 50% (poslovni nepokretnosti) ili 100% (varijabilna kamata , obezbeđen hipotekom nad nepokretnošću a istovremeno u statusu neizmirenja obaveza).

5.5 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za rizik koncentracije

Obračun internog kapitala za rizik koncentracije zasniva se na zbirnom kapitalnom zahtevu u pogledu:

a) penalizovanja prekoračenja limita interno definisanih zona za vrednosti učešća izloženosti u kapitalu pri čemu se posmatraju samo velike izloženosti, što ujedno predstavlja ključnu razliku u odnosu na postojeći pristup za kreditni rizik za koji ne postoje penali za prekoračenja ili posebni ponderi za velike izloženosti;
b) penalizovanju prekoračenja velikih izloženosti
c) penalizovanja prekoračenja za sektorsku koncentraciju i
d) koncentraciju TOP 100 najvećih izloženosti.

Velike izloženosti i učešća u kapitalu se određuju u skladu sa metodologijom za izradu regulatornih izveštaja za velike izloženosti (VI-LI, VI-GPL).

5.6 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za kreditno – devizni rizik (rizik od izloženosti u dinarima sa valutnom klauzulom i u stranoj valuti)

Metodologija za računanje kapitalnog zahteva za kreditno - devizni rizik može se smatrati modifikacijom metodologije za računanje kapitalnog zahteva za kreditni rizik po standardizovanom pristupu, primenom korigovanog deviznog kursa koji se koristi kod izražavanja vrednosti izloženosti (i obezbeđenja) u valutu izveštavanja (RSD), odnosno ponovni obračun sa korigovanim kursom.

Određivanje klasa izloženosti, dodeljivanje pondera kreditnog rizika, primena tehnika ublažavanja i formiranje analitičkih i finalnih izveštaja vrši se na kvalitativno isti način kao i kod standardizovanog pristupa.

Finalni rezultat kod obračuna izveštaja za kreditno-devizni rizik ima za cilj da pokaže koliko je moguće povećanje kapitalnog zahteva za kreditni rizik usled uticaja promena deviznih kurseva.

5.7 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za devizni rizik

Metodologija za računanje kapitalnog zahteva za devizni rizik se može smatrati modifikacijom

metodologije za računanje kapitalnog zahteva za devizni rizik po standardizovanom pristupu koji Banka primenjuje prilikom izračuna minimalnog kapitalnog zahteva za devizni rizik.

Prilagođeni Standardizovani pristup – razlike u odnosu na postojeći pristup:

- Ponder rizika se računa za svaku valutu posebno uz odgovarajući nivo poverenja;
- Banka određuje limit (procenat) za koji se maksimalna neto otvorena pozicija smatra značajnom za iskazivanje kapitalnog zahteva, ovaj limit prema OAK iznosi 2% regulatornog kapitala.

Alternativni pristup obračuna deviznog rizika zasnovanog na volatilnosti portfolija (netootvorene devizne pozicije) na osnovu učešća odgovarajućih valuta u neto otvorenoj deviznoj poziciji i korelaciji valuta za prethodnih godinu dana.

5.8 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za kamatni rizik

Banka meri izloženost kamatnom riziku u bankarskoj knjizi u skladu sa regulatornim okvirom definisanim Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi. Procena izloženosti vrši se analizom uticaja promene kamatnih stopa na ekonomsku vrednost kapitala (EVE).
Kamatonosne pozicije bankarske knjige (aktiva, pasiva i relevantne vanbilansne stavke) raspoređuju se prema očekivanim novčanim tokovima i datumu sledeće promene kamatne stope (repricing date). Pozicije sa fiksnom kamatnom stopom raspoređuju se prema planu dospeća novčanih tokova, dok se pozicije sa promenljivom kamatnom stopom raspoređuju prema datumu sledeće promene kamatne stope, pri čemu se celokupan iznos glavnice raspoređuje u odgovarajuću vremensku korpu.
Na osnovu tih novčanih tokova izračunava se promena ekonomske vrednosti kapitala u uslovima stres scenarija promene kamatnih stopa.
Banka procenjuje izloženost kamatnom riziku primenom standardizovanih scenarija promene kamatnih stopa, uključujući:

- paralelno povećanje kamatnih stopa
- paralelno smanjenje kamatnih stopa
- povećanje kratkoročnih stopa
- smanjenje kratkoročnih stopa
- strmiju krivu prinosa
- ravniju krivu prinosa.

Metodologija za utvrđivanje rizika opcije se bazira na utvrđivanju izloženosti opcije (ugrađene opcije) u vezi sa prevremenom otplatom kredita i prevremenim povlačenjem depozita.

Pretpostavka ugrađene opcionalnosti je vrednovanje na isti način kao i istoimeni derivati,

odnosno kao pozicije u call i put opcijama. Za potrebe analize, mogućnost prevremene otplate kredita se vrednuje kao kratka pozicija Banke u call opciji, a mogućnost prevremenog povlačenja depozita je jednaka kratkoj poziciji u put opciji. Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za rizik likvidnosti

Banka primenjuje prilagođeni standardizovani pristup za rizik likvidnosti, primenjujući sistem penalizovanja, polazeći od pretpostavki definisanim u Odluci o upravljanju rizikom likvidnosti banke.

Banka za potrebe ICAAP izveštaja koristi pretpostavke i definicije definisane Odlukom o upravljanju likvidnosti za potrebe izračunavanja pokazatelj pokrića likvidne aktive i zaštitnog sloja likvidnosti

Za potrebe računanja kapitalnog zahteva za rizik likvidnosti, razvijena je metodologija koja obuhvata rizik finansiranja. Rizik likvidnosti se posmatra kao neusaglašenost između priliva i odliva sredstava po vremenskim korpama, u periodu do godinu dana. Pretpostavlja se da negativni gap u jednoj vremenskoj korpi može da se pokrije pozitivnim gap-om iz prethodnih korpi, ta se kao mera rizika može posmatrati kumulativni gap po vremenskim korpama.

Kapitalni zahtev se može posmatrati kao kamata na sredstva koja je potrebno pozajmiti kako bi se neutralisao negativni gap. Banka za potrebe obračuna internog kapitalnog zahteva primenjuje tržišne kamatne stope u zavisnosti od ročnosti negativnog kumulativnog gap-a, obzirom da sa druge strane ne uzima kao mogućnost plasman suficita likvidnih sredstava.

Zbog značaja ovog rizika Banka primenjuje i dodatne pristupe kao što su penalizovanje prekoračenja za najveće depozite (koncentracija izvora finansiranja), penalizovanje statusa rezidentnosti.

5.9 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za operativni rizik

Za potrebe obračuna internog kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka primenjuje standardizovani pristup.

Banka koristi izmenjene pondere po poslovnim linijama.

5.10 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za strateški rizik

Metodologija za računanje kapitalnog zahteva za strateški rizik Banke se zasniva na planiranom i ostvarenom ROE pokazatelju u poslednje tri godine, odnosno % odstupanja planirane i ostvarene vrednosti ovog indikatora.

5.11 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za rizik zemlje

Za potrebe obračuna internog kapitalnog zahteva za rizik zemlje, Banka će se rukovoditi pretpostavkom da se izloženosti ka dužnicima tretiraju kao izloženost ka državama i centralnim

bankama (na način definisan Odlukom o adekvatnosti kapitala), pa će se za takve izloženosti formirati dodatni kapitalni zahtev.

5.12 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za pravni rizik

Pravni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu sudskih ili vansudskih postupaka u vezi s poslovanjem banke (obligacioni odnosi, radni odnosi i sl.). Obračun internog kapitalnog zahteva koristi primenu LDA pristupa (Loss Distribution Approach) odnosno meri se jačina (severity) i učestalost (frekvencija) gubitka. Prema pristupu raspodele gubitaka, banka procenjuje, za svaku poslovnu liniju (u ovom slučaju – za pravni rizik), funkciju raspodele verovatnoće uticaja pojedinačnog događaja i učestalost događaja za narednu godinu koristeći interne podatke (baza operativnih rizika) i izračunava funkciju raspodele verovatnoće za kumulativni operativni gubitak.

5.13 Metodologija izračunavanje internog kapitalnog zahteva za ostale materijalno značajne rizike

Za procenu ostalih materijalno značajnih rizika koji se ne mogu precizno kvantifikovati ili je kvantifikacija u zelenoj zoni apetita rizika (nije materijalno značajna), Banka uvećava ukupan interni kapitalni zahtev za ostale rizike primenjujući procenat od iznosa minimalnog kapitalnog zahteva obračunatog u skladu sa OAK.

6. ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA

U skladu sa Odlukom NBS[2], stopa kontracikličnog kapitala iznosi 0%, po osnovu čega Banka ne iskazuje kapitalni zahtev i druge podatke u okviru Priloga 1, koji čini sastavni deo predmetnog Izveštaja.

Banka na kvartalnom nivou obračunava zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik prema metodologiji Narodne banke Srbije i na izveštajni datum zahtev za kombinovani zaštitni sloj kapitala iznosi RSD 310,607 hiljada, od čega zaštitni sloj za očuvanje kapitala iznosi RSD 223,046 hiljada, dok zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik iznosi RSD 87,561 hiljada.

7 IZLOZENOSTI BANKE RIZICIMA I PRISTUPI ZA MERENJE, ODNOSNO PROCENU RIZIKA

7.1 Kreditni rizik i smanjenje vrednosti potraživanja

Pristupi i metode merenja, odnosno procene izloženosti kreditnom riziku i riziku smanjenja

vrednosti potraživavanja:

Banka vrši procenu kreditnog rizika koja je zasnovana na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima koji uzimaju u obzir karakteristike određenog dužnika i plasmana i omogućavaju jasno rangiranje plasmana u odgovarajuće rizične kategorije prema stepenu naplativosti.

Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na dva pristupa:

- regulatornog pristupa odnosno klasifikacije potraživanja dužnika po osnovu propisa Narodne banke Srbije i po osnovu procesa obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u skladu sa MSFI;

Banka koristi prilagodjeni sistem klasifikacije u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki za interno rejtingovanje, dok ne razvije dovoljno reprezentativnu bazu podataka za sopstveni interni rejting.

U okviru procesa odobravanja plasmana sagledava se izloženost u odnosu na definisane limite.

U cilju održavanja rizika na prihvatljivom nivou, Banka primenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog plasmana putem poštovanja limita izloženosti, diversifikacije ulaganja i pribavljanja prihvatljivih instrumenata obezbeđenja u cilju sekundarne naplate.

Nakon odobrenja plasmana vrši se praćenje plasmana i poslovanje klijenata kroz redovan i vanredni monitoring u cilju pravovremene identifikacije signala upozorenja.

Praćenjem i kontrolom portfolia u celini i po pojedinim segmentima, Banka vrši poređenje sa prethodnim periodima, identfikuje trendove kretanja i uzroke promena nivoa kreditnog rizika. Takođe, prati pokazatelje kvaliteta aktive (kretanje NPL-a, stepen pokrivenosti NPL. ispravkama vrednosti i slično), kao i izloženost prema regulatorno i interno definisanim limitima. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Definicija potraživanja u docnji (past due):

Potraživanja u docnji se definišu kao ona potraživanja kod kojih je dužnik u docnji (postojanje neizmirenih obaveza) u materijalno značajnom iznosu na način definisan Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Definicija obezvređenih potraživanja za računovodstvene potrebe:

Banka tretira lošu aktivu kao obezvređena potraživanja u skladu sa odredbama MSFI 9.

U skladu sa Odlukom o klasifikaciji potraživanje koje se smatra obezvređenim prema MSFI 9 raspoređeno je u Stage 3.

Opis pristupa i metoda koji se koriste za određivanje opštih i specifičnih prilagođavanja za kreditni rizik:

Banka za određivanje opštih prilagođavanja za kreditni rizik koristi princip obračuna na grupnoj osnovi (princip očekivanog gubitka za homogene segmente, odnosno segmente sličnih karakteristika kreditnog rizika), dok se specifična prilagođavanja baziraju na individualnoj proceni, odnosno proceni naplativosti iz sredstava obezbeđenja ili potencijalnih novčanih tokova svakog potraživanja ponaosob koje se procenjuje na individualnoj osnovi.

Obračun ispravki vrednosti bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Banka vrši procenu obezvređenja potraživanja kao pojedinačnu (na individualnom nivou) i grupnu procenu. Svi klijenti se grupišu na osnovu interne Metodologije za obračun ispravke vrednosti u skladu sa IFRS 9. Postupak procene obezvređenja se vrši na pojedinačnom nivou, kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja plasmana, za svaki materijalno značajan plasman i na grupnom nivou, za materijalno manje značajne plasmane. Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem očekivanih priliva po plasmanu, primenom efektivne kamatne stope predmetnog plasmana.

Obezvređenje za materijalno manje značajne plasmane se procenjuje grupno za svaku homogenu grupu posebno, imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika na osnovu istorijski obračunatih vrednosti PD i LGD, kao i umanjenja za sredstva obezbeđenja koja su alocirana u svrhu obračuna ispravke vrednosti svakog pojedinačnog plasmana. Ukoliko se prilikom pojedinačne procene materijalno značajnih plasmana (na individualnom nivou) proceni da ne postoje objektivni dokazi o obezvređenju, predmetni plasman se procenjuje na nivou grupe. Za obračun individualne ispravke Banka primenjuje scenario analizu i najmanje dva scenarija za obračun ispravke vrednosti.

Obezvređenje plasmana koje umanjuje vrednost plasmana, evidentira se na računu ispravke vrednosti u okviru bilansa stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Tabela: *Ukupan iznos izloženosti i prosečne izloženosti nakon računovodstvenih otpisa, izuzimajući efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika, kao i prosečne izloženosti tokom perioda, po klasma izloženosti*

Klasa izloženosti	Bruto	Neto	[1]Prosek bruto	Prosek neto
Dospela nenaplaćena potraživanja	685,630.00	423,570.00	507,225.00	287,445.00
Izloženost prema državama i centralnim bankama	16,399,473.00	16,399,473.00	12,452,568.00	12,452,568.00
Izloženost prema javnim administrativnim telima	500,000.00	500,000.00	500,251.00	500,251.00
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	3,649,460.00	3,641,736.00	3,273,885.00	3,264,590.00
Izloženosti prema bankama	2,344,774.00	2,331,949.00	2,218,973.00	2,198,251.00
Izloženost prema fizičkim licima	1,583.00	1,486.00	396.00	372.00
Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	182.00	179.00	182.00	179.00
Izloženosti prema privrednim društvima	5,351,872.00	5,295,414.00	4,451,375.00	4,399,468.00
Ostale izloženosti	1,559,015.00	1,302,789.00	1,427,606.00	1,200,062.00
Ukupno	**30,491,989.00**	**29,896,596.00**	**24,832,461.00**	**24,303,186.00**

[1] Prosek se računa na osnovu podataka iz kvartalnih izveštaja

Tabela: Geografska *raspodela* izloženosti prema materijalno značajnim oblastima po klasama izloženosti

Klasa izloženosti	Region	Ukupno Bruto	Ukupno Neto
Dospela nenaplaćena potraživanja	Evropa	125.00	0.00
	Ostalo	61.00	0.00
	Republika Srbija	494,427.00	366,548.00
	Ruska Federacija	191,017.00	57,022.00
	Ukupno	685,630.00	423,570.00
Izloženost prema državama i centralnim bankama	Republika Srbija	16,399,473.00	16,399,473.00
	Ukupno	16,399,473.00	16,399,473.00
Izloženost prema javnim administrativnim telima	Republika Srbija	500,000.00	500,000.00
	Ukupno	500,000.00	500,000.00
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	Evropa	35,029.00	35,014.00
	Ostalo	15,038.00	15,038.00
	Republika Srbija	3,569,695.00	3,561,996.00
	Ruska Federacija	29,698.00	29,688.00
	Ukupno	3,649,460.00	3,641,736.00
Izloženosti prema bankama	Evropa	6,307.00	6,257.00
	Ostalo	207,402.00	206,880.00
	Republika Srbija	996,015.00	994,577.00
	Ruska Federacija	1,135,051.00	1,124,233.00
	Ukupno	2,344,775.00	2,331,947.00
Izloženosti prema fizičkim licima	Evropa	93.00	90.00
	Ostalo	51.00	49.00
	Republika Srbija	190.00	188.00
	Ruska Federacija	1,249.00	1,160.00
	Ukupno	1,583.00	1,487.00
Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	Republika Srbija	182.00	179.00
	Ukupno	182.00	179.00
Izloženosti prema privrednim društvima	Evropa	50,936.00	50,020.00
	Ostalo	40.00	39.00
	Republika Srbija	5,297,924.00	5,242,548.00
	Ruska Federacija	2,972.00	2,807.00
	Ukupno	5,351,872.00	5,295,414.00
Ostale izloženosti	Republika Srbija	1,559,015.00	1,302,789.00
	Ukupno	1,559,015.00	1,302,789.00

Ukupno		**30,491,990.00**	**29,896,595.00**

Tabela: *Raspodela prema* ***klasama izloženosti i sektorima***

Klasa izloženosti	Sektor	Ukupno Bruto	Ukupna ispravka	Ukupno neto	Ukupno bruto obezvredjenje	Ukupno bruto docnja
Dospela nenaplaćena potraživanja	Domaća fizička lica	34,492.00	22,875.00	11,617.00	34,355.00	27,729.00
	Druga pravna lica (osim banaka u stečaju)	121,764.00	81,671.00	40,093.00	121,752.00	121,685.00
	Neprofitna pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budjeta	37.00	37.00	0.00	37.00	0.00
	Ostale finansijske organizacije u stecaju	1.00	1.00	0.00	1.00	0.00
	Pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budžeta	196.00	196.00	0.00	196.00	196.00
	Preduzetnici - svi preduzetnici registrovani u skladu s članom 4. stav 1. tačka 1.Zakona o registraciji privrednih subjekata	15.00	15.00	0.00	15.00	0.00
	Privredna drustva - sektor L,M,N,R,S poslovanje nekretninama,strucne, naucne, inovacione i tehnicke delatnosti, administrativne i pomocne usluzne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale usluzne delatnosti	29.00	27.00	2.00	29.00	0.00
	Privredna društva - sektor A poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	8.00	8.00	0.00	8.00	0.00
	Privredna društva - sektor F građevinarstvo	12.00	12.00	0.00	12.00	0.00
	Privredna društva - sektor G: trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	63,679.00	2,736.00	60,942.00	63,679.00	0.00
	Privredna društva - sektor H, I i J: saobraćaj i skladištenje, usluga smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	14.00	13.00	1.00	13.00	0.00
	Privredna društva - sektori B, C i E: rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	256,650.00	19,399.00	237,252.00	256,650.00	37,561.00
	Strana fizička lica	1,096.00	1,096.00	0.00	1,096.00	1,096.00
	Strana fizička lica - rezidenti	17,531.00	889.00	16,642.00	17,531.00	0.00
	Strana pravna lica (osim banaka)	35.00	35.00	0.00	35.00	0.00
	Strane banke	190,073.00	133,051.00	57,022.00	190,073.00	0.00
	Ukupno	685,632.00	262,061.00	423,571.00	685,482.00	188,267.00
Izloženost prema državama i	Centralna banka	16,382,604.00	0.00	16,382,604.00	0.00	0.00
	Republički organi i organizacije	16,869.00	0.00	16,869.00	0.00	0.00

centralnim bankama	Ukupno	16,399,473.00	0.00	16,399,473.00	0.00	0.00
Izloženost prema javnim administrativn im telima	Javna preduzeća - sektor L, M, N, R i S: poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne delatnosti	500,000.00	0.00	500,000.00	0.00	0.00
	Ukupno	500,000.00	0.00	500,000.00	0.00	0.00
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti ma	Domaća fizička lica	618,143.00	276.00	617,867.00	0.00	0.00
	Pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budžeta	79,739.00	3.00	79,737.00	0.00	0.00
	Preduzetnici - svi preduzetnici registrovani u skladu s članom 4. stav 1. tačka 1.Zakona o registraciji privrednih subjekata	17,000.00	2.00	16,998.00	0.00	0.00
	Privredna drustva - sektor L,M,N,R,S poslovanje nekretninama,strucne, naucne, inovacione i tehnicke delatnosti, administrativne i pomocne usluzne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale usluzne delatnosti	7,032.00	0.00	7,032.00	0.00	0.00
	Privredna društva - sektor F građevinarstvo	603,258.00	3,616.00	599,642.00	0.00	0.00
	Privredna društva - sektor G: trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	347,088.00	1,449.00	345,639.00	0.00	27,744.00
	Privredna društva - sektor H, I i J: saobraćaj i skladištenje, usluga smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	28,947.00	37.00	28,910.00	0.00	0.00
	Privredna društva - sektori B, C i E: rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	1,437,490.00	2,145.00	1,435,344.00	0.00	120.00
	Strana fizička lica	79,765.00	25.00	79,740.00	0.00	0.00
	Strana fizička lica - rezidenti	430,997.00	170.00	430,827.00	0.00	0.00
	Ukupno	3,649,459.00	7,723.00	3,641,736.00	0.00	27,864.00
Izloženosti prema bankama	Banke u zemlji i ostalo monetarno posrdovanje	990,585.00	1,436.00	989,150.00	0.00	0.00
	Osiguranje	154.00	0.00	154.00	0.00	0.00
	Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga, osiguranju i penzijskim fondovima	5,275.00	2.00	5,274.00	0.00	0.00
	Strane banke	1,348,759.00	11,388.00	1,337,371.00	0.00	16,392.00
	Ukupno	2,344,773.00	12,826.00	2,331,949.00	0.00	16,392.00
Izloženosti prema fizičkim licima	Domaća fizička lica	120.00	0.00	120.00	0.00	0.00
	Druga pravna lica (osim banaka u stečaju)	4.00	2.00	2.00	2.00	0.00
	Neprofitna pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budjeta	3.00	0.00	3.00	0.00	0.00
	Preduzetnici - svi preduzetnici registrovani u skladu s članom 4.	8.00	0.00	8.00	0.00	0.00

	stav 1. tačka 1.Zakona o registraciji privrednih subjekata					
	Privredna drustva - sektor L,M,N,R,S poslovanje nekretninama,strucne, naucne, inovacione i tehnicke delatnosti, administrativne i pomocne usluzne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale usluzne delatnosti	10.00	0.00	10.00	0.00	0.00
	Privredna društva - sektor F građevinarstvo	3.00	0.00	3.00	0.00	0.00
	Privredna društva - sektor G: trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	23.00	0.00	23.00	0.00	0.00
	Privredna društva - sektor H, I i J: saobraćaj i skladištenje, usluga smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	5.00	0.00	5.00	0.00	0.00
	Privredna društva - sektori B, C i E: rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	14.00	0.00	14.00	0.00	0.00
	Strana fizička lica	1,392.00	94.00	1,298.00	0.00	0.00
	Ukupno	1,582.00	96.00	1,486.00	2.00	0.00
Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	**Jedinice lokalne samouprave - organi i javne službe jedinica lokalne samouprave**	182.00	3.00	179.00	0.00	0.00
	Ukupno	182.00	3.00	179.00	0.00	0.00
Izloženosti prema privrednim društvima	**Domaća fizička lica**	119,109.00	2,860.00	116,250.00	0.00	2,909.00
	Javna preduzeća - sektor H, I i J: saobraćaj i skladištenje, usluga smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	103.00	0.00	103.00	0.00	0.00
	Javna preduzeća - sektori B, C i E: rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	8.00	0.00	8.00	0.00	0.00
	Neprofitna pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budjeta	9.00	0.00	9.00	0.00	0.00
	Pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budžeta	3,000.00	0.00	3,000.00	0.00	0.00
	Preduzetnici - svi preduzetnici registrovani u skladu s članom 4. stav 1. tačka 1.Zakona o registraciji privrednih subjekata	9.00	0.00	9.00	0.00	0.00
	Privredna drustva - sektor L,M,N,R,S poslovanje nekretninama,strucne, naucne, inovacione i tehnicke delatnosti, administrativne i pomocne usluzne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale usluzne delatnosti	1,001,304.00	14.00	1,001,289.00	0.00	147.00
	Privredna društva - sektor A poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	27.00	0.00	27.00	0.00	0.00

	Privredna društva - sektor F građevinarstvo	1,766,496.00	17,045.00	1,749,451.00	0.00	177,009.00
	Privredna društva - sektor G: trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	974,509.00	21,886.00	952,623.00	0.00	2,346.00
	Privredna društva - sektor H, I i J: saobraćaj i skladištenje, usluga smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	111,245.00	616.00	110,629.00	0.00	0.00
	Privredna društva - sektori B, C i E: rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	1,316,780.00	12,955.00	1,303,826.00	0.00	5,147.00
	Strana fizička lica	50,005.00	1,079.00	48,927.00	0.00	87.00
	Strana fizička lica - rezidenti	5,325.00	1.00	5,323.00	0.00	0.00
	Strana pravna lica (osim banaka)	3,943.00	3.00	3,940.00	0.00	0.00
	Ukupno	5,351,872.00	56,459.00	5,295,414.00	0.00	187,645.00
Ostale izloženosti	**Banke u zemlji i ostalo monetarno posrdovanje**	1,559,012.00	256,226.00	1,302,786.00	0.00	0.00
	Neprofitna pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budjeta	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Privredna drustva - sektor L,M,N,R,S poslovanje nekretninama,strucne, naucne, inovacione i tehnicke delatnosti, administrativne i pomocne usluzne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale usluzne delatnosti	4.00	0.00	4.00	0.00	0.00
	Ukupno	1,559,016.00	256,226.00	1,302,790.00	0.00	0.00
Ukupno		**30,491,989.00**	**595,394.00**	**29,896,598.00**	**685,484.00**	**420,168.00**

Tabela: *Prikaz izloženosti prema **sektorskoj strukturi** – bruto i neto*

Sektor	Naziv sektora	Bruto	Neto
30	Privredna društva - sektor A poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	35.00	27.00
31	Privredna društva - sektori B, C i E: rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	3,010,934.00	2,976,436.00
33	Privredna društva - sektor F građevinarstvo	2,369,769.00	2,349,096.00
34	Privredna društva - sektor G: trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	1,385,299.00	1,359,227.00
35	Privredna društva - sektor H, I i J: saobraćaj i skladištenje, usluga smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	140,211.00	139,545.00
37	Privredna drustva - sektor L,M,N,R,S poslovanje nekretninama,strucne, naucne, inovacione i tehnicke delatnosti, administrativne i pomocne usluzne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale usluzne delatnosti	1,008,379.00	1,008,337.00
40	Preduzetnici - svi preduzetnici registrovani u skladu s članom 4. stav 1. tačka 1.Zakona o registraciji privrednih subjekata	17,032.00	17,015.00
60	Domaća fizička lica	771,864.00	745,854.00
61	Strana fizička lica - rezidenti	453,853.00	452,792.00
70	Strane banke	1,538,832.00	1,394,393.00
71	Strana pravna lica (osim banaka)	3,978.00	3,940.00

72	Strana fizička lica	132,258.00	129,965.00
90	Neprofitna pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budjeta	49.00	12.00
91	Pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budžeta	82,935.00	82,737.00
93	Druga pravna lica (osim banaka u stečaju)	121,768.00	40,095.00
95	Ostale finansijske organizacije u stecaju	1.00	0.00
10	Centralna banka	16,382,604.00	16,382,604.00
50	Republički organi i organizacije	16,869.00	16,869.00
27	Javna preduzeća - sektor L, M, N, R i S: poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne delatnosti	500,000.00	500,000.00
11	Banke u zemlji i ostalo monetarno posrdovanje	2,549,597.00	2,291,936.00
12	Osiguranje	154.00	154.00
15	Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga, osiguranju i penzijskim fondovima	5,275.00	5,274.00
53	Jedinice lokalne samouprave - organi i javne službe jedinica lokalne samouprave	182.00	179.00
21	Javna preduzeća - sektori B, C i E: rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	8.00	8.00
25	Javna preduzeća - sektor H, I i J: saobraćaj i skladištenje, usluga smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	103.00	103.00
	UKUPNO	**30,491,989.00**	**29,896,598.00**

Tabela: *Sektorska struktura prema **obezvređenosti***

Sektor	Naziv sektora	Bruto	Obezvređeno	Neobezvređeno
30	Privredna društva - sektor A poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	35.00	8.00	27.00
31	Privredna društva - sektori B, C i E: rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	3,010,934.00	256,650.00	2,754,284.00
33	Privredna društva - sektor F građevinarstvo	2,369,769.00	12.00	2,369,757.00
34	Privredna društva - sektor G: trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	1,385,299.00	63679	1321620
35	Privredna društva - sektor H, I i J: saobraćaj i skladištenje, usluga smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	140,211.00	13.00	140,198.00
37	Privredna drustva - sektor L,M,N,R,S poslovanje nekretninama,strucne, naucne, inovacione i tehnicke delatnosti, administrativne i pomocne usluzne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale usluzne delatnosti	1,008,379.00	29.00	1,008,350.00
40	Preduzetnici - svi preduzetnici registrovani u skladu s članom 4. stav 1. tačka 1.Zakona o registraciji privrednih subjekata	17,032.00	15.00	17,017.00
60	Domaća fizička lica	771,864.00	34355	737509
61	Strana fizička lica - rezidenti	453,853.00	17,531.00	436,322.00
70	Strane banke	1,538,832.00	190,073.00	1,348,759.00
71	Strana pravna lica (osim banaka)	3,978.00	35.00	3,943.00

72	Strana fizička lica	132,258.00	1096	131162
90	Neprofitna pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budjeta	49.00	37.00	12.00
91	Pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budžeta	82,935.00	196.00	82,739.00
93	Druga pravna lica (osim banaka u stečaju)	121,768.00	121,754.00	14.00
95	Ostale finansijske organizacije u stecaju	1.00	1	0
10	Centralna banka	16,382,604.00	0.00	16,382,604.00
50	Republički organi i organizacije	16,869.00	0.00	16,869.00
27	Javna preduzeća - sektor L, M, N, R i S: poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne delatnosti	500,000.00	0.00	500,000.00
11	Banke u zemlji i ostalo monetarno posrdovanje	2,549,597.00	0	2549597
12	Osiguranje	154.00	0.00	154.00
15	Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga, osiguranju i penzijskim fondovima	5,275.00	0.00	5,275.00
53	Jedinice lokalne samouprave - organi i javne službe jedinica lokalne samouprave	182.00	0.00	182.00
21	Javna preduzeća - sektori B, C i E: rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	8.00	0	8
25	Javna preduzeća - sektor H, I i J: saobraćaj i skladištenje, usluga smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	103.00	0.00	103.00
	UKUPNO	**30,491,989.00**	**685,484.00**	**29,806,505.00**

Tabela: ***Sektorska*** *struktura prema* ***docnji***

Sektor	Naziv sektora	Bruto	Docnja	Nedospelo
30	Privredna društva - sektor A poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	35.00	0.00	35.00
31	Privredna društva - sektori B, C i E: rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	3,010,934.00	42,828.00	2,968,106.00
33	Privredna društva - sektor F građevinarstvo	2,369,769.00	177,009.00	2,192,760.00
34	Privredna društva - sektor G: trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	1,385,299.00	30,090.00	1,355,209.00
35	Privredna društva - sektor H, I i J: saobraćaj i skladištenje, usluga smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	140,211.00	0.00	140,211.00
37	Privredna drustva - sektor L,M,N,R,S poslovanje nekretninama,strucne, naucne, inovacione i tehnicke delatnosti, administrativne i pomocne usluzne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale usluzne delatnosti	1,008,379.00	147.00	1,008,232.00
40	Preduzetnici - svi preduzetnici registrovani u skladu s članom 4. stav 1. tačka 1.Zakona o registraciji privrednih subjekata	17,032.00	0.00	17,032.00
60	Domaća fizička lica	771,864.00	30,638.00	741,226.00
61	Strana fizička lica - rezidenti	453,853.00	0.00	453,853.00
70	Strane banke	1,538,832.00	16,392.00	1,522,440.00
71	Strana pravna lica (osim banaka)	3,978.00	0.00	3,978.00
72	Strana fizička lica	132,258.00	1,183.00	131,075.00

90	Neprofitna pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budjeta	49.00	0.00	49.00
91	Pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budžeta	82,935.00	196.00	82,739.00
93	Druga pravna lica (osim banaka u stečaju)	121,768.00	121,685.00	83.00
95	Ostale finansijske organizacije u stecaju	1.00	0.00	1.00
10	Centralna banka	16,382,604.00	0.00	16,382,604.00
50	Republički organi i organizacije	16,869.00	0.00	16,869.00
27	Javna preduzeća - sektor L, M, N, R i S: poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne delatnosti	500,000.00	0.00	500,000.00
11	Banke u zemlji i ostalo monetarno posrdovanje	2,549,597.00	0.00	2,549,597.00
12	Osiguranje	154.00	0.00	154.00
15	Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga, osiguranju i penzijskim fondovima	5,275.00	0.00	5,275.00
53	Jedinice lokalne samouprave - organi i javne službe jedinica lokalne samouprave	182.00	0.00	182.00
21	Javna preduzeća - sektori B, C i E: rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	8.00	0.00	8.00
25	Javna preduzeća - sektor H, I i J: saobraćaj i skladištenje, usluga smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	103.00	0.00	103.00
	UKUPNO	**30,491,989.00**	**420,168.00**	**30,071,821.00**

Tabela: *Prikaz **sektora** prema **vrsti prilagođavanja** za kreditni rizik (opšta i specifična)*

Sektor	Naziv sektora	Ukupno	Specifična	Opšta
30	Privredna društva - sektor A poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	8.00	8.00	0.00
31	Privredna društva - sektori B, C i E: rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	34,499.00	19,399.00	15,100.00
33	Privredna društva - sektor F građevinarstvo	20,673.00	12.00	20,661.00
34	Privredna društva - sektor G: trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	26,071.00	2,736.00	23,335.00
35	Privredna društva - sektor H, I i J: saobraćaj i skladištenje, usluga smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	666.00	13.00	653.00
37	Privredna drustva - sektor L,M,N,R,S poslovanje nekretninama,strucne, naucne, inovacione i tehnicke delatnosti, administrativne i pomocne usluzne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale usluzne delatnosti	41.00	27.00	14.00
40	Preduzetnici - svi preduzetnici registrovani u skladu s članom 4. stav 1. tačka 1.Zakona o registraciji privrednih subjekata	17.00	15.00	2.00
60	Domaća fizička lica	26,011.00	22,836.00	3,175.00
61	Strana fizička lica - rezidenti	1,060.00	889.00	171.00
70	Strane banke	144,439.00	133,051.00	11,388.00
71	Strana pravna lica (osim banaka)	38.00	35.00	3.00
72	Strana fizička lica	2,294.00	1,096.00	1,198.00
90	Neprofitna pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budjeta	37.00	37.00	0.00

91	Pravna lica i komitenti društvenih delatnosti koji se ne finansiraju iz budžeta	199.00	196.00	3.00
93	Druga pravna lica (osim banaka u stečaju)	81,673.00	81,673.00	0.00
95	Ostale finansijske organizacije u stecaju	1.00	1.00	0.00
10	Centralna banka	0.00	0.00	0.00
50	Republički organi i organizacije	0.00	0.00	0.00
27	Javna preduzeća - sektor L, M, N, R i S: poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne delatnosti	0.00	0.00	0.00
11	Banke u zemlji i ostalo monetarno posrdovanje	257,662.00	0.00	257,662.00
12	Osiguranje	0.00	0.00	0.00
15	Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga, osiguranju i penzijskim fondovima	2.00	0.00	2.00
53	Jedinice lokalne samouprave - organi i javne službe jedinica lokalne samouprave	3.00	0.00	3.00
21	Javna preduzeća - sektori B, C i E: rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	0.00	0.00	0.00
25	Javna preduzeća - sektor H, I i J: saobraćaj i skladištenje, usluga smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	0.00	0.00	0.00
	UKUPNO	**595,394.00**	**262,024.00**	**333,370.00**

Tabela: *Raspodela izloženosti prema preostalom dospeću po klasama izloženosti*

SP obrazac	Ročnost	Ukupno Bruto	Ukupno Neto
Dospela nenaplaćena potraživanja	**do 3 meseca**	0.00	0.00
	od 6 meseci do 1 godine	8.00	1.00
	preko 1 godine	685,622.00	423,569.00
	Ukupno	685,630.00	423,570.00
Izloženost prema državama i centralnim bankama	**do 3 meseca**	12,710,841.00	12,710,841.00
	preko 1 godine	3,688,632.00	3,688,632.00
	Ukupno	16,399,473.00	16,399,473.00
Izloženost prema javnim administrativnim telima	**do 3 meseca**	8,436.00	8,436.00
	preko 1 godine	491,564.00	491,564.00
	Ukupno	500,000.00	500,000.00
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	**preko 1 godine**	3,649,460.00	3,641,736.00
	Ukupno	3,649,460.00	3,641,736.00
Izloženosti prema bankama	**do 3 meseca**	137.00	137.00
	preko 1 godine	2,344,637.00	2,331,812.00
	Ukupno	2,344,774.00	2,331,949.00
Izloženosti prema fizičkim licima	**do 3 meseca**	4.00	4.00
	preko 1 godine	1,579.00	1,482.00
	Ukupno	1,583.00	1,486.00
Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	**preko 1 godine**	182.00	179.00
	Ukupno	182.00	179.00
Izloženosti prema privrednim društvima	**do 3 meseca**	1,698,344.00	1,698,341.00
	od 3 meseca do 6 meseci	29.00	24.00
	preko 1 godine	3,653,499.00	3,597,049.00

	Ukupno	5,351,872.00	5,295,414.00
Ostale izloženosti	**do 3 meseca**	1,558,062.00	1,301,839.00
	preko 1 godine	954.00	950.00
	Ukupno	1,559,016.00	1,302,789.00
Ukupno		**30,491,990.00**	**29,896,596.00**

Tabela: *Iznos* ***obezvređenih*** *i* ***potraživanja*** *u* ***docnji****, prikazane prema* ***geografskim područjima****, uključujući* ***specifična*** *i* ***opšta*** *prilagođavanja za kreditni rizik u vezi sa svakim pojedinačnim geografskim područjem:*

Geogr.područje	Specifična	Opšta	Ukupno ispravka
Evropa	125.00	983.00	1,108.00
Ostalo	61.00	525.00	586.00
Republika Srbija	127,842.00	320,781.00	448,623.00
Ruska Federacija	133,995.00	11,082.00	145,077.00
Ukupno	**262,023.00**	**333,371.00**	**595,394.00**

Geogr.područje	Docnja
Evropa	90.00
Ostalo	72.00
Republika Srbija	402,592.00
Ruska Federacija	17,412.00
Ukupno	**420,166.00**

Geogr.područje	Obezvređeni
Evropa	125.00
Ostalo	61.00
Republika Srbija	494,280.00
Ruska Federacija	191,017.00
Ukupno	**685,483.00**

Promena specifičnih i opštih prilagođavanja za kreditni rizik za obezvređena potraživanja

	Krediti i potraživanja od banaka	Krediti i potraživanja od komitenata	Ostala sredstva	Ispravka datog avansa za nematerijalna ulaganja	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2024. godine	**19,074**	**183,441**	**19,089**	**21,504**	**243,108**
Obezvređenje i rezervisanje u toku godine (Napomena 10(a))	(278,013)	(318,565)	0	0	(596,578)
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 10(a))	262,432	191,338	0	0	453,769
Računovodstveni otpis	0	30,831	0	0	30,831
Kursne razlike i ostale promene	60,192	18,048	5,595	20,313	104,148
Unwinding	0	2,007	0	0	2,007
Stanje na dan 31. decembra 2024. godine	**63,684**	**107,101**	**24,684**	**41,817**	**237,285**
Stanje na dan 1. januara 2025. godine	**63,684**	**107,101**	**24,684**	**41,817**	**237,286**
Obezvređenje i rezervisanje u toku godine (Napomena 10(a))	(212,542)	(753,764)	0	0	(966,307)
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 10(a))	164,854	235,555	0	0	400,408
Računovodstveni otpis	0	21,976	0	0	21,976
Kursne razlike i ostale promene	129,869	558,095	1,859	(41,812)	648,011
Unwinding	0	921	0	0	921
Stanje na dan 31. decembra 2025. godine	**145,865**	**169,883**	**26,543**	**5**	**342,296**

Tabela: *Raspodela izloženosti prema kategorijama klasifikacije i vrstama druge ugovorne strane*

Aktiva/ Klasifikacija	А	Б	В	Г	Д	Ukupno
Bilansna aktiva	4,639,101	2,363,926	1,155,443	254,984	340,227	**8,753,681**
Vanbilansna aktiva	2,715,292	1,165,722	140,514	15,330	0	**4,036,858**
Ukupno	**7,354,393**	**3,529,648**	**1,295,957**	**270,314**	**340,227**	**12,790,539**

	СЕКТОР	А	Б	В	Г	Д	Ukupno
1	СЕКТОР ФИНАНСИЈА И ОСИГУРАЊА	1,266,837	0	20			1,266,857
2	ЈАВНИ НЕФИНАНСИЈСКИ СЕКТОР	73,673	426,368	0			500,041
3	СЕКТОР ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА	4,291,954	2,525,337	823,037	266,470	762	7,907,560
4	СЕКТОР ПРЕДУЗЕТНИКА	17	17,001	0	15		17,033
5	СЕКТОР ОПШТЕ ДРЖАВЕ	182	0	0			182
6	СЕКТОР СТАНОВНИШТВА	1,148,256	21,456	19,610	3,673	26,423	1,219,418

7	СЕКТОР СТРАНИХ ЛИЦА	519,323	510,881	453,290	76	191,128	1,674,698
8	ПРИВАТНА ДОМАЋИНСТВА	0	0	0			0
9	СЕКТОР ДРУГИХ ПРАВНИХ ЛИЦА	54,147	28,607	0	81	121,915	204,750
	Ukupno	**7,354,389**	**3,529,650**	**1,295,957**	**270,315**	**340,228**	**12,790,539**

Izvor informacija: KA12 i KA5_ obrazac

Za određivanje nivoa kreditnog kvaliteta izloženosti, Banka je izabrala da koristi kreditni rejting koji je odredila agencija Moody's, koja je navedena na listi NBS podobnih agencija za kreditni rejting.
Banka je koristila kreditne rejtinge podobne agencije za rejting prilikom obračuna rizične aktive za izloženosti prema bankama, mapirajući eksterne rejtinge u odgovarajuće nivoe kreditnog kvaliteta prema sledećoj tabeli:

Подобне агенције за рејтинг		**Moody's Investor Service Ltd** One Canada Square, Canary Wharf London E14 5FA Решење Г.бр. 1370 од 28.2.2012. године
Начин давања сагласности	на основу процене испуњености услова у вези са методологијом и процене кредитног квалитета - директно признавање	
	на основу претходне сагласности најмање два регулаторна тела с којима НБС има потписане споразуме о сарадњи уз достављену одговарајућу документацију - индиректно признавање	X
	на основу доказа о регистрацији у држави чланици Европске уније који издаје надлежни орган	
Основни тржишни сегмент за који је дата сагласност	јавне финансије	X
	пословне финансије	X
	структуриране финансије	
Мапирање дугорочних кредитних рејтинга у нивое кредитног квалитета (за изложености према државама, централним банкама, банкама и привредним друштвима)	1	од Aaa до Aa3
	2	од A1 до A3
	3	од Baa1 до Baa3
	4	од Ba1 до Ba3
	5	од B1 до B3
	6	Caa1 и ниже
Мапирање краткорочних кредитних рејтинга у нивое кредитног квалитета (за изложености према банкама или привредним друштвима)	1	P-1
	2	P-2
	3	P-3
	4 до 6	NP
Мапирање по основу улагања у отворене инвестиционе фондове	1	од Aaa до Aa3
	2	од A1 до A3
	3 и 4	од Baa1 до Baa3
	5 и 6	B1 и ниже
Подобност незахтеваних кредитних рејтинга		– за класу изложености према државама и централним банкама

Tabela: *Prikaz iznosa izloženosti pre i posle korišćenja kreditne zaštite po ponderima kreditnog rizika:*

Ponder kreditnog rizika	Pre kred.zaštite	Nakon kred.zaštite
0%	20,973,497	21,156,175
20%	2,326,186	2,543,145
35%	1,581,042	1,530,719
50%	1,706,220	1,620,636
75%	1,551	1,486
100%	12,734,939	3,482,021
150%	1,257,084	82,739

Izvor informacija: SP obrazac

7.2 Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima
Banka je unutrašnjim aktima regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite[3] i upravljanje tim instrumentima.

Banka je internim aktom uredila i izbor eksterne agencije za dodelu kreditnog rejtinga kao i način korišćenje kreditnih rejtinga za dodeljivanje pondera kreditnog rizika.

Vrste obezbeđenja potraživanja i instrumenti po tom osnovu, se utvrđuju u svakom konkretnom slučaju posebnom odredbom ugovora između Banke i podnosioca zahteva, a njihovo pribavljanje po zaključenom ugovoru.

Banka posebno obraća pažnju na redovnu procenu/vrednovanje kolaterala i pokrivenosti osiguranjem od nastanka osiguranog slučaja, koji se obavezno vrše pre zaključenja ugovora o plasmanu i u toku važenja ugovora.

Prihvatljiv odnos iznosa plasmana i vrednosti kolaterala određuje se prema procenjenoj vrednosti kolaterala koja se koriguje primenom definisanog procenta u zavisnosti od vrste kolaterala, čime se utvrđuje likvidaciona vrednost kolaterala koju Banka može naplatiti. Iznos i tip zahtevanog sredstva obezbeđenja zavisi od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta.

Oblik i visina zahtevanog kolaterala zavisi od rejtinga dužnika, vrsti i ročnosti plasmana. Banka zadržava pravo da isključivo prema svojim kriterijumima odlučuje o tome da li su ponuđeni instrumenti osiguranja zadovoljavajući, odnosno da li će ih prihvatiti za osiguranje potraživanja, s obzirom na njihovu vrednost, naplativnost i dokumentovanost. Tokom trajanja ugovornog odnosa banke i dužnika, Banka kontinuirano prati pravni status, kvalitet, realnu vrednost i brzinu utrživosti kolateralnog pokrića.

Opis osnovnih vrsta instrumenata kreditne zaštite

Banka može koristiti sledeće instrumente kreditne zaštite:

- Instrumente materijalne kreditne zaštite;
- Instrumente nematerijalne kreditne zaštite

Od instrumenata materijalne kreditne zaštite Banka koristi finansijske instrumente primenom jednostavnog metoda u skladu sa propisima Narodne banke Srbije. Od finansijskih instrumenata Banka, kao podobna sredstva zaštite koristi:

- Gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Banke, kao što su depoziti položeni

kao sredstvo obezbeđenja;

Podaci o koncentraciji tržišnog ili kreditnog rizika u okviru primenjenih tehnika ublažavanja

Banka prati i upravljanja koncentracijom kreditnog i tržišnog rizika u delu velikih izloženosti, sagledavajući i izdavaoce podobnih sredstava obezbeđenja.

Transakcija koja nosi kreditni rizik može, u principu, biti izvršena samo kada je odobrena pozitivnom kreditnom odlukom koja će odrediti, između ostalog, maksimalnu izloženost kreditnom riziku (limit), a što se može odnositi na:
- posebno odobravanje svake pojedinačne transakcije klijenta (sa određenom stranom),
- unapred odobren limit za sve transakcije određenog tipa rizika.

Regulatorni propisi određuju limite u odnosu na tzv. velike izloženosti na nivou grupe povezanih lica. Ovi limiti se navode kao procenat od regulatornog kapitala (25% za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi međusobno povezanih lica, 400% za zbir svih velikih izloženosti Banke u odnosu na regulatorni kapital).

Banka kapitalni zahtev za kreditni rizik izračunava prema standardizovanom pristupu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala.

Kreditni rizik druge ugovorne strane se računa po metodi tekuće izloženosti u skladu sa Bazelskim standardom, prema kojoj se iznos izloženosti izračunava kao zbir:

- tekuće izloženosti po osnovu ugovora čija je vrednost pozitivna, koja predstavlja tekuću tržišnu vrednost tog ugovora (za ugovore čija je vrednost negativna, tekuća izloženost je jednaka nuli) i
- potencijalne izloženosti u periodu preostalom do datuma dospeća ugovorne obaveze, koja se dobija kada se hipotetička vrednost glavnice svakog ugovora na dan izračunavanja pomnoži odgovarajućim faktorom konverzije definisanim u Odluci o adekvatnosti kapitala banke.

Na izveštajni datum, Banka nije imala izloženost riziku druge ugovorne strane po osnovu izloženosti u bankarskoj knjizi.

Tabela: *Vrednost izloženosti pre i nakon primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika* ***po vrstama obezbeđenja***

Vrsta obezbedjenja	Vrednost pre primena tehnika	Vrednost nakon primene tenika
Gotovina	460,003.00	460,003.00
Hipoteka na poslovnu nepokretnost	1,922,448.00	1,836,864.00
Hipoteka na stambeni objekat	1,603,231.00	1,552,909.00
Nepokriven	25,910,913.00	22,878,976.00
Total	**29,896,596.00**	**26,728,752.00**

Tabela: *Vrednost izloženosti pre i nakon primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika* ***po klasama izloženosti***

Klasa izloženosti	Vrednost pre primene tehnika	Vrednost nakon primene tehnika
Dospela nenaplaćena potraživanja	423,570.00	423,570.00
Izloženost prema državama i centralnim bankama	16,399,473.00	16,399,473.00
Izloženost prema javnim administrativnim telima	426,360.00	83,585.00
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	3,632,939.00	3,472,798.00
Izloženosti prema bankama	2,331,949.00	2,331,949.00
Izloženosti prema fizičkim licima	1,486.00	1,486.00
Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	179.00	179.00
Izloženosti prema privrednim društvima	4,917,847.00	2,253,679.00
Ostale izloženosti	1,762,793.00	1,762,033.00
Ukupno	**29,896,596.00**	**26,728,752.00**

7.4 Tržišni rizici

Banka je od tržišnih rizika izložena jedino deviznom riziku.

Banka za kalkulaciju kapitalnog zahteva za devizni rizik koristi standardizovani pristup definisan Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Izloženost deviznom riziku na kraju godine je bila u okviru optimalnih vrednosti limita.

Banka na izveštajni datum nije imala izdvajanja po osnovu kapitalnog zahteva za devizni rizik.

7.5 Operativni rizik

Banka za kalkulaciju kapitalnog zahteva za operativni rizik koristi pristup osnovnog indikatora, definisan Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Banka je na izveštajni datum imala izdvajanja po osnovu kapitalnog zahteva za operativni rizik u iznosu od 285,004 RSD hiljada.

7.6 Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Za potrebe praćenje i utvrđivanja izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, Banka računa izloženost prema riziku vremenske neusklađenosti (repricing risk): analizu osetljivosti pozicije kamatnih prihoda (profit) i ekonomske vrednosti kapitala (Regulatorni kapital) banke na promene kamatnih stopa, kao i riziku opcije prevremenog razoročenja depozita i prevremene otplate kredita.

Merenje kamatnog rizika Banke predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom GAP analize, racio analize, neto kamatnog prihoda i Black-Scholes modela (za rizik opcije) poslovanja.

Procena izloženosti Banke kamatnom riziku utvrđuje se metodom kamatnog repricinga i primenom kamatnog šoka u zavisnosti od valute i pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno iskazivanjem marginalnih gap-ova po bazelskim vremenskim periodima.

GAP metod obuhvata:

- Pozicije aktive i pasive se vrednuju po knjigovodstvenoj vrednosti (fer vrednost za hartije od vrednosti) sa stanjem na dan izveštavanja, koje čini stanje nedospele glavnice
- instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju prema vremenu preostalom do isteka ročnosti prema načinu amortizacije iz otplatnog plana, a instrumenti sa promenljivom stopom se raspoređuju prema načinu amortizacije iz otplatnog plana do momenta očekivane promene cene i ostatak izloženosti iz otplatnog plana se raspoređuje prema vremenu preostalom do sledećeg datuma promene cene.
- Problematični krediti se isključuju iz obračuna
- hartije od vrednosti se raspoređuju prema vremenu preostalom do dospeća date hartije od vrednosti;

Prihvatljiv nivo kamatnog rizika (apetit za rizik – indikator rizičnog profila Banke) je definisan pokazateljom kamatnog rizika, kao pokazatelj apsolutne i relativne promene ekonomske vrednosti u odnosu na kapital Banke pri uticaju kamatnog šoka, u vidu maksimalne vrednosti triggera i limita.

Prema rezultatima stres testa, mereno metodom kamatnog repricing-a, izloženost kamatnom riziku prema uticaju na ekonomsku vrednost kapitala Banke je u okivru vrednosti predviđenih strategijom upravljanja rizicima.

Banka je u skladu sa zahtevom regulatora, kreirala i poslala u NBS set novih testnih izveštaja za kamatni rizik za izveštajni datum 31.12.2025. Napominjemo da se radi o kvartalnom izveštavanju i da će prvo zvanično izveštavanje biti za izveštajni datum 30.06.2026.
Što se tiče pokazatelja ekonomske vrednosti kapitala (EVE) Banka je ostvarila vrednost pokazatelja od 4.94, što je u okviru regulatornog limita od 15% regulatornog kapitala Banke.
Što se tiče pokazatelja neto prihoda po osnovu kamata (NII) i on je bio u granicama utvrdjenog limita od strane NBS od 5% regulatornog kapitala Banke, tj. ostvarena vrednost na izveštajni datum iznosila je 4.43 i pored uticaja paralelnog šoka pada u iznosu od RSD 196 miliona.

7.7 Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija

Banka nije izložena riziku po osnovu sekjuritizovanih pozicija.

7.8 Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

Banka nije izložena riziku po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi.

8 POKAZATELJ LEVERIDŽA

Pokazatelj leveridža predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa izloženosti Banke, koji je na izveštajni datum iznosio 14.44%, izračunat u skladu sa Odlukom NBS kojom se uređuje izveštavanje banaka.

9 POKAZATELJ POKRIĆA LIKVIDNOM AKTIVOM I POKAZATELJ NETO STABILNIH IZVORA FUNANSIRANJA

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom Banke, je na izveštajni datum iznosio 617%, dok je pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja na izveštajni datum iznosio 437% izračunati u skladu sa Odlukom NBS kojom se uređuje izveštavanje banaka.